

**საქართველოს მთავრობის
დადგენილება №368
2022 წლის 15 ივლისი ქ. თბილისი**

**„ტექნიკური რეგლამენტის – გარემოსთვის მიყენებული ზიანის
ფულადი სახით ანაზღაურების წესის“ დამტკიცების შესახებ**

მუხლი 1

„გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 29-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ა.ა“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, დამტკიცდეს თანდართული „ტექნიკური რეგლამენტი – გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ფულადი სახით ანაზღაურების წესი“.

მუხლი 2

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 25-ე მუხლის შესაბამისად, ამ დადგენილების ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად გამოცხადდეს „ტექნიკური რეგლამენტის – „გარემოსთვის მიყენებული ზიანის განსაზღვრის (გამოანგარიშების) მეთოდიკა“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 14 იანვრის №54 დადგენილება.

მუხლი 3

დადგენილება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

პრემიერ-მინისტრი

ირაკლი ღარიბაშვილი

**ტექნიკური რეგლამენტი – გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ფულადი სახით
ანაზღაურების წესი**

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. ტექნიკური რეგლამენტი – გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ფულადი სახით ანაზღაურების წესი (შემდგომში – ტექნიკური რეგლამენტი) შემუშავებულია „გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის (შემდგომში – კანონი) შესაბამისად და ადგენს გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების და მიყენებული ზიანის ფულადი ანაზღაურების წესს.

2. ტექნიკური რეგლამენტის მიზანია საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი სამართლებრივი ნორმების დარღვევის შედეგად გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების წესის დადგენა.

3. ტექნიკური რეგლამენტი ვრცელდება პირის მიერ უკანონო ქმედებით გარემოსთვის მიყენებულ ისეთ ზიანზე, რომელიც:

ა) კანონის შესაბამისად არ მიიჩნევა გარემოსთვის მიყენებულ მნიშვნელოვან ზიანად;

ბ) კანონის შესაბამისად არ მიიჩნევა გარემოსთვის მიყენებულ მნიშვნელოვან ზიანად და ამავე დროს სახეზეა კანონის მე-3 მუხლის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევა;

გ) ისეთ ზიანზე, რომელიც გათვალისწინებულია კანონის მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „ვ-თ“ ქვეპუნქტებით.

4. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშება ხორციელდება ყველა იმ შემთხვევაში, როდესაც უფლებამოსილი ორგანოსთვის ცნობილი გახდა სამართლებრივი ნორმების დარღვევის შედეგად პირის მიერ განხორციელებული ქმედებით ან/და უმოქმედობით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის შესახებ.

5. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების მიზნებისთვის გაწეული ხარჯების (გაზომვების ჩატარება, სინჯების აღება, ლაბორატორიული ანალიზები) ანაზღაურების ვალდებულება, კანონმდებლობით დადგენილი წესით, ეკისრება დამრღვევს, რომელიც პასუხისმგებელია ზიანის მიყენებაზე.

6. ტექნიკური რეგლამენტი ადგენს გარემოსათვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების წესს გარემოს შემდეგი კომპონენტებისთვის:

ა) მიწა (დაბინძურება და დეგრადაცია);

ბ) ტყის რესურსები და მწვანე ნარგავები;

გ) თევზი და სხვა ჰიდრობიონტები;

დ) გარეული ცხოველები და ფრინველები;

ე) სასარგებლო წიაღისეული (მათ შორის მიწისქვეშა წყალი);

ვ) ზედაპირული წყლის ობიექტები (მათ შორის შავი ზღვის წყალი).

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტებები

1. ამ ტექნიკურ რეგლამენტში გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) **განსაკუთრებული რეგულირების ტერიტორია** – საქართველოს მთავრობის სამართლებრივი აქტით დასახლებისთვის მინიჭებული განსაკუთრებული რეგულირების (სარეკრეაციო, საკურორტო, თავდაცვითი ან საქართველოს მთავრობის სამართლებრივი აქტით მინიჭებული სხვა) სტატუსის მქონე ტერიტორია;

ბ) **მიწის ფონური (საბაზისო) მდგომარეობა** – მდგომარეობა მიმდებარე ტერიტორიაზე, რომელიც არ განიცდის ან/და არ განუცდია ტექნოგენური ზემოქმედება;

გ) **სასარგებლო წიაღისეულის (წიაღის) უკანონოდ მოპოვება (სარგებლობა):**

გ.ა) ყველა სახეობის სასარგებლო წიაღისეულით სარგებლობა სათანადო ლიცენზიის გარეშე;

გ.ბ) წიაღით სარგებლობის ობიექტზე წიაღით მოსარგებლის, ასევე ლიცენზიისგან გათავისუფლებული პირის მიერ, სამთო მინაკუთვნის ფარგლებში დადგენილ საერთო მოცულობაზე მეტი ოდენობით სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვება;

გ.გ) წიაღით მოსარგებლის ასევე ლიცენზიისგან გათავისუფლებული პირის მიერ სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვება სამთო მინაკუთვნის საზღვრებს (როგორც მიწის ზედაპირზე, ასევე სიღრმეში) გარეთ;

დ) პირი – ფიზიკური ან იურიდიული პირი, ადმინისტრაციული ორგანო ან სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნი.

2. ამ ტექნიკური რეგლამენტის მიზნებისათვის ასევე გამოიყენება კანონითა და მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული სხვა ტერმინები.

მუხლი 3. მიწების დაბინძურების შედეგად გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების წესი

1. მიწების (მათ შორის, დაცული ტერიტორიების მიწებისა და ტყის ნიადაგის) ქიმიური ნივთიერებით/ნაერთით დაბინძურების შედეგად გარემოსთვის მიყენებული ზიანი გამოიანგარიშება შემდეგი ფორმულით:

$$V = N \times S \times E \times K \times H \quad (1)$$

ა) სადაც:

ა.ა) V – არის მიწების დაბინძურების შედეგად გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ოდენობა ლარებში;

ა.ბ) N – საბაზისო ნორმატივი. სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების დაბინძურებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშებისას საბაზისო ნორმატივის (N) მნიშვნელობები განსაზღვრულია ტექნიკური რეგლამენტის დანართი 1-ით, ხოლო არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების დაბინძურებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების დროს საბაზისო ნორმატივის (N) მნიშვნელობად აიღება 14286 ლარი.

ა.გ) S – დაბინძურებული მიწის ფართობი ჰა;

ა.დ) E – ტერიტორიის ეკოლოგიური კოეფიციენტი. დაცული ტერიტორიის მიწების დაბინძურების შემთხვევაში ეკოლოგიური კოეფიციენტი ტოლია 4-ის, ხოლო სხვა ტერიტორიის შემთხვევაში – 1,5-ის;

ა.ე) K – მიწის დაბინძურების დონეზე (ხარისხზე) დამოკიდებული გადასაყვანი კოეფიციენტი, რომელიც გამოიანგარიშება ლაბორატორიული ანალიზისა და ტექნიკური რეგლამენტის დანართი 2-ის მიხედვით;

ა.ვ) H – მიწის დაბინძურების სიღრმის მიხედვით გადასაყვანი კოეფიციენტი, ტექნიკური რეგლამენტის დანართი 3-ის შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, თუ ტერიტორიაზე არ ფიქსირდება ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა – $H=5$.

1¹. იმ შემთხვევაში, თუ მიწის ნაკვეთი არ არის რეგისტრირებული საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი საჯარო

სამართლის იურიდიული პირის – საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს უძრავ ნივთებზე უფლებათა რეესტრში, მიწის დაბინძურებით გარემოზე მიყენებული ზიანის გამომანგარიშებისას საბაზისო ნორმატივის (N) მნიშვნელობა განისაზღვრება მუნიციპალიტეტების მიხედვით, ტექნიკური რეგლამენტის დანართ 1-ის შესაბამისად. (25.02.2026 N 81)

2. იმ შემთხვევაში, თუ მიწების დაბინძურება გამოწვეულია ერთზე მეტი სახიფათო ნივთიერებით, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამომანგარიშება ხდება იმ ქიმიური ნივთიერების მიხედვით, რომლის დაბინძურების დონის მაჩვენებელი ყველაზე მაღალია (დანართი 2).

3. იმ შემთხვევაში, თუ ქიმიური ნივთიერებები/ნაერთები არ არის შეტანილი დანართ 2-ში, გარემოსთვის მიყენებული ზიანი გამოიანგარიშება ამ მუხლის ფორმულა (1) ით, ხოლო K-ს მნიშვნელობად აიღება L კოეფიციენტი, დანართი 2-ის მიხედვით. ამ შემთხვევაში L-კოეფიციენტის მნიშვნელობა გამოიანგარიშება ფორმულა (2)-ით:

$$C=(C \text{ ფაქტობრივი})/(C \text{ ფონური}) \quad (2)$$

ა) სადაც, ლაბორატორიული კვლევის შედეგად:

ა.ა) **C ფაქტობრივი** – არის ქიმიური ნივთიერების/ნაერთის ფაქტობრივი შემცველობა მიწაში;

ა.ბ) **C ფონური** – ქიმიური ნივთიერების/ნაერთის შემცველობა მიმდებარე ტერიტორიაზე, რომელიც არ განიცდის ან/და არ განუცდია ტექნოგენური ზემოქმედება. ამასთან, იმ შემთხვევაში, თუ ფონურ ტერიტორიაზე საერთოდ არ ფიქსირდება შესაბამისი ქიმიური ნივთიერებების/ნაერთების შემცველობა C ფონური =0,1, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ ფონურ ტერიტორიაზე ფიქსირდება შესაბამისი ქიმიური ნივთიერებების/ნაერთების შემცველობა, C ფონური ტოლია ამ ტერიტორიაზე ქიმიური ნივთიერებების/ნაერთების შემცველობის.

4. გარემოსთვის მიყენებული ზიანი არ გამოიანგარიშდება კერძო საკუთრებაში არსებული მიწის დაბინძურების შემთხვევაში.

5. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ფულადი სახით ანაზღაურებისას გარემოსთვის მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანი მიწის დაბინძურებისას განისაზღვრება 10 000 (ათი ათასი) ლარით და ზევით.

მუხლი 4. მიწების დეგრადაციის შედეგად გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამომანგარიშების წესი

1. მიწების (მათ შორის, დაცული ტერიტორიების მიწისა და ტყის ნიადაგის) დეგრადაციის შედეგად გარემოსთვის მიყენებული ზიანი გამოიანგარიშება შემდეგი ფორმულით:

$$Z=N \times S \times D \times E \quad (1)$$

ა) სადაც:

ა.ა) Z – არის მიწის დეგრადაციის შედეგად გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ოდენობა ლარებში;

ა.ბ) N – საბაზისო ნორმატივი. სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების დეგრადაციით გარემოზე მიყენებული ზიანის გამომანგარიშებისას საბაზისო ნორმატივის (N) მნიშვნელობები განსაზღვრულია ტექნიკური რეგლამენტის დანართი 1-ით, ხოლო არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების დეგრადაციით გარემოსათვის მიყენებული ზიანის გამომანგარიშების დროს საბაზისო ნორმატივის (N) მნიშვნელობად აიღება 14 286 ლარი;

ა.გ) S – დეგრადირებული ტერიტორიის ფართობი ჰა;

ა.დ) D – მიწების დეგრადაციის ხარისხის მაჩვენებელი;

ა.ე) E – ტერიტორიის ეკოლოგიური კოეფიციენტი.

1¹. იმ შემთხვევაში, თუ მიწის ნაკვეთი არ არის რეგისტრირებული საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს უძრავ ნივთებზე უფლებათა რეესტრში, მიწის დეგრადაციით გარემოზე მიყენებული ზიანის გამომანგარიშებისას საბაზისო ნორმატივის (N) მნიშვნელობა განისაზღვრება მუნიციპალიტეტების მიხედვით, ტექნიკური რეგლამენტის დანართ 1-ის შესაბამისად. (25.02.2026 N 81)

2. ტერიტორიის ეკოლოგიური კოეფიციენტი E ტოლია:

ა) ნაკრძალების მიწების დეგრადაციის შემთხვევაში – 4-ის;

ბ) სხვა დაცული ტერიტორიის მიწების, ასევე საქართველოს ტყის კოდექსით გათვალისწინებული დაცვითი ტყეების ტყის ნიადაგის დეგრადაციის შემთხვევაში – 3-ის;

გ) ტყის ნიადაგის შემთხვევაში ტოლია 2-ის;

დ) სხვა ტერიტორიის შემთხვევაში – 1,5-ის.

3. მიწების დეგრადაციის ხარისხის მაჩვენებელი – D ხასიათდება შემდეგი ხარისხებით:

ა) სუსტად დეგრადირებული – ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის შემცირება ფონურ მაჩვენებელთან 1-10% ჩათვლით – $D=0,2$;

ბ) საშუალოდ დეგრადირებული – ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის შემცირება ფონურ მაჩვენებელთან 11-30% ჩათვლით – $D=0,5$;

გ) ძლიერდეგრადირებული – ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის შემცირება ფონურ მაჩვენებელთან 31-60% ჩათვლით $D=1$;

დ) ძალზე ძლიერ დეგრადირებული – ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის შემცირება ფონურ მაჩვენებელთან 61-100% ჩათვლით $D=2$.

4. იმ შემთხვევაში, თუ:

ა) ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა აღრეულია ნიადაგის წარმომქმნელ ქანებთან, მიწის დეგრადაციის ხარისხის მაჩვენებელი $D=0,5$;

ბ) ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა აღრეულია სხვა მასასთან (მასალა, ნივთიერება, ნაერთი, ნარჩენი და სხვა), მიწის დეგრადაციის ხარისხის მაჩვენებელი $D=2$.

5. თუ არსებობს მიწის დეგრადაციის ხარისხის შეფასების ორი ან მეტი განსხვავებული მაჩვენებელი, მაშინ აიღება ის მაჩვენებელი, რომლის დეგრადაციის ხარისხი უფრო მაღალია.

6. იმ შემთხვევაში, თუ შეუძლებელია მიწების დეგრადაციის ხარისხის მაჩვენებლის – D განსაზღვრა, ასეთ შემთხვევაში $D=2$.

7. იმ შემთხვევაში, თუ ვერ დგინდება ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის ადგილი გარემოსთვის მიყენებული ზიანი გამოანგარიშდება შემდეგი ფორმულით:

$$Z=V \times K (2);$$

სადაც,

Z – გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ოდენობა;

V – ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოცულობა (მ³);

K – ასამაღლებელი კოეფიციენტი $K=300$ ლარი.

8. გარემოსთვის მიყენებული ზიანი არ გამოანგარიშდება:

ა) კერძო საკუთრებაში არსებული მიწის დეგრადაციის შემთხვევაში;

ბ) თუ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე არ ფიქსირდება ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა.

გ) სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების – გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის სახელმწიფო კონტროლის განმახორციელებელი თანამშრომლის თანდასწრებით, მოხსნილი ან/და გადაადგილებული ნიადაგის მოხსნის ადგილზე დაბრუნებისა და განფენის შემთხვევაში, რაც დასტურდება შედგენილი შესაბამისი აქტითა და ფოტოვიდეო მასალით; (25.02.2026 N 81)

დ) თუ ნარჩენების დაყრა ხდება ადგილზე არსებულ ნაყარზე. (25.02.2026 N 81)

9. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ფულადი სახით ანაზღაურებისას გარემოსთვის მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანი მიწის დეგრადაციისას განისაზღვრება 10 000 (ათი ათასი) ლარით და ზევით.

მუხლი 5. საქართველოს ტყეზე და ტყის რესურსებზე უკანონო ქმედებით გარემოსათვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების წესი

1. საქართველოს ტყეზე და ტყის რესურსებზე უკანონო ქმედებით ზიანის მიყენებისას გარემოსთვის მიყენებული ზიანი გამოანგარიშდება ამ მუხლით ან/და დანართი 4-ის შესაბამისად.

2. საქართველოს ტყის კოდექსით გათვალისწინებული დაცული ან დაცვითი კატეგორიის ტყეებში, ასევე, დაცულ ტერიტორიებზე (გარდა დაცული ლანდშაფტისა, აღკვეთილის ტრადიციული გამოყენების ზონისა, ეროვნული პარკის ტრადიციული გამოყენების ზონისა და მრავალმხრივი გამოყენების ტერიტორიისა) ამ მუხლით ან/და დანართი 4-ით გათვალისწინებული უკანონო ქმედების შედეგად გამოწვეული ზიანის ოდენობა განისაზღვრება ამ ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილი წესით გამოანგარიშებული ზიანის ორმაგი ოდენობით (გარდა მე-4 დანართის მე-7 და მე-16 პუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა).

3. იმ შემთხვევაში, თუ უკანონოდ მოპოვებული (მოჭრილი) ხეტყე სამართალდარღვევის ადგილიდან წაღებულია და შეუძლებელია ხის ტაქსაციური დიამეტრის დადგენა, მაშინ ტაქსაციური დიამეტრის დასადგენად გამოიყენება დანართებით – 18–23-ით გათვალისწინებული ფესვის ყელის, ძირკვის გადანაჭერისა და ტაქსაციური დიამეტრის ურთიერთდამოკიდებულების (გადასაყვანის) შესაბამისი ცხრილები და ფორმულები. ანალოგიურად, თუ უკანონოდ მოპოვებული (მოჭრილი) ხეტყე მთლიანად ან ნაწილობრივ წაღებულია ან მოჭრილი ხის მთლიანობა დარღვეულია (დაჭრილია) და ჯირკვის გადანაჭერზე შეინიშნება ხმოვის, ფაუტიანობის ან ღრუიანობის ნიშნები, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის განსაზღვრა (გამოანგარიშება) ხდება მე-4 დანართის მე-7 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, ხოლო თუ ჯირკვის გადანაჭერზე არ შეინიშნება ხმოვის, ფაუტიანობის ან ღრუიანობის ნიშნები, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის განსაზღვრა (გამოანგარიშება) ხდება მე-4 დანართის მე-7 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად.

(08.10.2024 N340 იმ შემთხვევაში, თუ მისი მოქმედება არ ამძიმებს პირის პასუხისმგებლობას, გავრცელდეს, მათ შორის, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის იმ შემთხვევებზე, როდესაც ზიანის მიყენებისთვის პასუხისმგებელ პირს ამ დადგენილების ამოქმედებამდე დაკისრებული არ აქვს ამ ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება (არ არსებობს კანონიერ ძალაში შესული შესაბამისი გადაწყვეტილება

4. იმ შემთხვევაში, თუ შეუძლებელია უკანონოდ მოპოვებული მერქნის ჩამორთმევა და როცა ამ მერქნის რაოდენობა (მოცულობა) ცნობილია, გაანგარიშებული ზიანის თანხას ემატება ხის შესაბამისი მერქნული რესურსის სარგებლობისთვის დაწესებული მოსაკრებლის ერთმაგი ოდენობა, შესაბამისი მოცულობის გათვალისწინებით (ნამრავლით).

5. საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ მცენარეთა სახეობებზე უკანონო ქმედებების შედეგად გამოწვეული ზიანის გამოანგარიშება ხდება ამ ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილი წესით, გაანგარიშებული ზიანის ორმაგი ოდენობით.

6. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ფულადი სახით ანაზღაურებისას ტყის რესურსებზე უკანონო ქმედებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანი მნიშვნელოვანია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მერქნიანი მცენარეების (მათ შორის, მოზარდ-აღმონაცენის) ან/და ბუჩქების დაზიანების (რამაც შესაძლოა მათი ზრდის შეწყვეტა გამოიწვიოს ან რასაც შესაძლოა მათი სასიცოცხლო ფუნქციის შეწყვეტა გამოიწვიოს), უკანონოდ მოჭრის, ამოძირკვის ან განადგურების შედეგად გარემოსათვის მიყენებული ზიანი შეადგენს 1000 (ერთი ათასი) ლარს ან მეტს.

მუხლი 6. მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში (საქართველოს ტყის გარდა) არსებულ ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების/ ხე-მცენარეების (ცოცხალი, ნედლი მცენარეების) დაზიანებით, ამოძირკვით, მოჭრით ან განადგურებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის განსაზღვრის (გამოანგარიშების) წესი

1. მწვანე ნარგავების/ხე-მცენარეების (ცოცხალი, ნედლი მცენარეების) სახეობისა და დიამეტრის მიხედვით განისაზღვრება მათი აღდგენითი ღირებულება ლარებში.

2. დიამეტრი იზომება მიწის ზედაპირიდან 10 სმ-ის სიმაღლეზე.

3. I ჯგუფს განეკუთვნება: უხრავი, მუხა – ყველა სახეობის, ცხენისწაბლი, იფანი, ცაცხვი, ძელქვა, ნეკერჩხალი (გარდა იფან-ფოთოლასი), აბრეშუმა აკაცია, სოფორი, მაკლურა, მაგნოლია – ყველა სახეობის, ევკომია, პალმა, კაკალი, კეთილშობილი დაფნა, წაბლი, წიფელი, საკმლის ხე, ჩვეულებრივი და კოლხური ჯონჯოლი, ქართული თხილი, შიშველი აკაკი, თუთა – ყველა სახეობის, თელა – ყველა სახეობის, ქაცვი – აღდგენითი ღირებულება განისაზღვრება დანართი 5-ის შესაბამისად.

4. II ჯგუფს განეკუთვნება: უთხოვარი, კედარი – ყველა სახეობის, ფიჭვი – ყველა სახეობის, კვიპაროსი – ყველა სახეობის, ცრუცუგა, სოჭი, ნაძვი – ყველა სახეობის, კრიპტომერია, სექვოია – აღდგენითი ღირებულებები განისაზღვრება დანართ 5-ის შესაბამისად.

5. III ჯგუფს განეკუთვნება: ჭადარი, ნეკერჩხალი (იფან-ფოთოლა), რცხილა, ჯაგრხცილა, აკაცია, გლედისია, არდავანი, არყის ხე, საპნის ხე, კატაპლა, კუნელი, ვერხვი – ყველა სახეობის, მურყანი, ტირიფი, ნუში, ალვის ხე – აღდგენითი ღირებულებები განისაზღვრება დანართი 5-ის შესაბამისად.

6. IV ჯგუფს განეკუთვნება: ღვია, ტუია, წყავი, ჭყორი, მაჰონია, მარადმწვანე კოწახური, იუკა დიდებული, ბზა – ყველა სახეობის, ჩიტავაშლა, ვაზი – ყველა სახეობის, იასამანი, შინდანწლა, სურო – ყველა სახეობის, გრაკლა, თრიმლი, ფშატი, ვარდი – ყველა სახეობის, იაპონური კომში, ბროწეული, დეიცია, ბუდლეია, ხე-ტუხტი, გლიცინია, ამპელოფსისი, პარტენოცესუსი, ჩინური ვისტარია, ირმის რქა, ბიოტა, კვიდო – ყველა სახეობის, ოქროწვიმა, კურდღლის ცოცხი – აღდგენითი ღირებულებები განისაზღვრება დანართი 5-ის შესაბამისად.

7. V ჯგუფს განეკუთვნება: მსხალი, ვაშლი, ბალი, ატამი, გარგარი, ალუბალი, ქლიავი, ლეღვი, შინდი, ტყემალი, ხურმა – ყველა სახეობის, ნუში, კვრინჩხი, ზღმარტლი და სხვა სახეობები – აღდგენითი ღირებულებები განისაზღვრება დანართი 5-ის შესაბამისად.

8. ქ. თბილისის საზღვრებად ითვლება თბილისის პერსპექტიული განვითარების მოქმედი გენერალური გეგმის შესაბამისად დადგენილი საზღვრები; მიმდებარე ტერიტორიად ითვლება ქ. თბილისისთვის – ადმინისტრაციული საზღვრიდან 7-კილომეტრიანი ზოლი, ქალაქებისთვის: ბათუმი, სოხუმი, ქუთაისი, რუსთავი, ფოთი, გორი, თელავი – 5-კილომეტრიანი ზოლი, ხოლო სხვა დასახლებული პუნქტებისთვის – 3-კილომეტრიანი ზოლი.

9. მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში არსებული მწვანე ნარგავები/ხე-მცენარეები (ცოცხალი, ნედლი მცენარეები), მათი ადგილმდებარეობის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, იყოფა 3 კატეგორიად:

ა) პირველ კატეგორიას განეკუთვნება:

ა.ა) ბაღების, პარკებისა და სკვერების ნარგავები;

ა.ბ) ქალაქის ან მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ცენტრის ისტორიულ ნაწილში არსებული ნარგავები;

ა.გ) პროსპექტების, გზატკეცილების, მაგისტრალებისა და ქუჩების ნარგავები;

ა.დ) ნარგავები, რომლებსაც განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვთ როგორც ნიადაგდამცავებსა და წყალმარეგულირებლებს, ასევე ქარსაფარი (მინდორსაცავი) ზოლების ნარგავები;

ბ) მეორე კატეგორიას განეკუთვნება საბავშვო ბაღების, სკოლების, საავადმყოფოებისა და ფაბრიკა-ქარხნების ტერიტორიებზე არსებული ნარგავები;

გ) მესამე კატეგორიას განეკუთვნება ნარგავები, რომლებიც არ შედიან პირველ და მეორე კატეგორიებში.

10. პირველი, მეორე და მესამე კატეგორიების მიხედვით დგინდება შესაბამისი შემასწორებელი კოეფიციენტები – 2, 1,5 და 1, რომლებზეც მრავლდება აღდგენითი ღირებულების თანხის ორმაგი ოდენობა და გამოითვლება მწვანე ნარგავების (ცოცხალი, ნედლი მცენარეების) დაზიანების, მოჭრის, განადგურებისა და ამოძირკვის შედეგად გარემოსათვის მიყენებული ზიანის ოდენობა.

11. მწვანე ნარგავების/ხე-მცენარეების (ცოცხალი, ნედლი მცენარეების) ისეთი დაზიანების შემთხვევაში, რომელიც იწვევს მათი ზრდის შეჩერებას, ზიანის ოდენობა შეესაბამება აღდგენითი ღირებულების თანხის 50%-ს.

12. მწვანე ნარგავების/ხე-მცენარეების (ცოცხალი, ნედლი მცენარეების), ასევე ქარსაფარი (მინდორსაცავითი) ზოლების ან სხვა დამცავი ნარგავების უკანონოდ ამოძირკვისას აღდგენითი ღირებულებები განისაზღვრება დანართი 5-ის შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, თუ ამოძირკვეული ხის სახეობის და დიამეტრის დადგენა შეუძლებელია, ზიანის გაანგარიშება ხდება აღნიშნულ ან მიმდებარე ფართობზე გაშენებული ან გაბატონებული მწვანე ნარგავების/ხე-მცენარეების სახეობისა და საშუალო დიამეტრის მიხედვით.

13. ქ. თბილისსა და მისი საზღვრებიდან შვიდკილომეტრიან ზოლში გარემოსთვის მიყენებული ზიანი იანგარიშება „ქალაქ თბილისის საზღვრებში და მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული მწვანე ნარგავებისა და სახელმწიფო ტყის განსაკუთრებული დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

14. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ფულადი სახით ანაზღაურებისას გარემოსთვის მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანი ამ მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევისთვის განისაზღვრება 1000 (ერთი ათასი) ლარით და ზევით.

მუხლი 7. თევზის მარაგსა და სხვა ჰიდრობიონტებზე მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების წესი

1. უკანონო თევზჭერით და სხვა ჰიდრობიონტების (გარდა წყლის მცენარეებისა) უკანონო მოპოვებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანი გამოიანგარიშება ფორმულით:

$$N_1 = N_2 \times P \quad (1)$$

ა) სადაც:

ა.ა) N_1 – არის უკანონო თევზჭერით და სხვა ჰიდრობიონტების უკანონო მოპოვებით გამოწვეული ზიანი ლარებში;

ა.ბ) N_2 – უკანონო თევზჭერით და სხვა ჰიდრობიონტების უკანონო მოპოვებით მიყენებული ზიანის ოდენობა ერთ კილოგრამზე, ლარებში (დანართი 6-ის მიხედვით);

ა.გ) P – მოპოვებული რესურსის რაოდენობა, კილოგრამებში;

ბ) გამოანგარიშება ყველა სახეობაზე, რომელიც ფაქტობრივად არის მოპოვებული, ხდება ცალ-ცალკე და შემდეგ იკრიბება.

2. მავნე ზემოქმედების შედეგად შთამომავლობის დანაკარგით გამოწვეული მოსალოდნელი ზიანის ოდენობა განისაზღვრება (გამოიანგარიშება) შემდეგი ფორმულით:

$$N_2 = \frac{nQKpcz}{10000} Z \quad (2)$$

ა) სადაც:

ა.ა) N_2 – შთამომავლობის დანაკარგით გამოწვეული მოსალოდნელი ზიანი ლარებში;

ა.ბ) n – უკანონოდ მოპოვებული და/ან დაღუპული თევზის რაოდენობა ცალებში;

ა.გ) Q – ქვირითობის საშუალო ნაყოფიერება თითოეული სახეობისათვის;

ა.დ) K – ქვირითისაგან მიღებული თევზის კვლავწარმოების კოეფიციენტი %-ში;

ა.ე) p – მწარმოებლის საშუალო წონა, კგ-ში;

ა.ვ) c – პოპულაციაში მდებარი ინდივიდების სტატისტიკური წილი, %;

ა.ზ) z – ქვირითობის ჯერადობა სიცოცხლის განმავლობაში;

ა.თ) Z – ერთი კგ თევზის ბუნებრივი რესურსის მოსაკრებელი ლარებში.

3. წყლის მცენარეებზე მავნე ზემოქმედების შედეგად გარემოსთვის მიყენებული ზიანი გამოიანგარიშება შემდეგი ფორმულით:

$$N_3 = P \times Z$$

ა) სადაც:

ა.ა) N_3 – მცენარეებზე მავნე ზემოქმედებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანი ლარებში;

ა.ბ) P – მცენარეების ბიომასა კგ-ში;

ა.გ) Z – 1 კგ მცენარეთა ბიომასის საბაზრო ღირებულება ლარებში (გამოიანგარიშების დროისათვის).

4. წყალამღებ მოწყობილობაში მოხვედრილი თევზების საერთო რაოდენობა საანგარიშო პერიოდში განისაზღვრება (გამოიანგარიშება) შემდეგი ფორმულით:

$$K = \frac{S_k}{S_l} nM$$

ა) სადაც:

ა.ა) K – დროის გარკვეულ მონაკვეთში არხში მოხვედრილი თევზის რაოდენობა ცალობით;

ა.ბ) S_k – არხის ფართობი განივ კვეთაში, მ²;

ა.გ) S_l – „მახე-ბადის“ სარკმლის ფართობი, მ²;

ა.დ) n – „მახე-ბადეში“ მოხვედრილი თევზების რაოდენობა ცალობით, დროის ერთეულში;

ა.ე) M – ფაქტორის მოქმედების ხანგრძლივობა დროის ერთეულში;

ბ) არხის ფართობი განივ კვეთაში გამოიანგარიშება ფორმულით:

$$S_k = \frac{\pi D^2}{4}, \text{ სადაც}$$

სადაც

ბ.ა) D – მილის დიამეტრია;

ბ.ბ) π – კონსტანტა = 3,14;

გ) არხის ფართობი წყლის სამკუთხედი დინებისას გამოიანგარიშება ფორმულით:

$$S_k = L \times h$$

სადაც:

გ.ა) L – წყლის დინების სიგანეა;

გ.ბ) h – მისი სიღრმე;

დ) არხის ფართობი ტრაპეციული წყლის დინებისას გამოიანგარიშება ფორმულით:

$$S_k = \frac{L_1 + L_2}{2} h$$

სადაც – L_1 და L_2 წყლის დინების სიგანეა ფსკერისაკენ და ზედაპირისკენ, ხოლო h მისი სიღრმე;

ე) თუ გვხვდება წყლის დინების რთული ფორმა, მაშინ ცოცხალი დინების ფართობის განსაზღვრისათვის აუცილებელია ჰიდროლოგიური კვეთით გადაღების ჩატარება.

5. თევზებისთვის, უხერხემლოებისთვის, აგრეთვე წყლის მცენარეებისთვის აღწარმოების პირობების გაუარესებით გამოწვეული მავნე ზემოქმედება გამოიანგარიშება შემდეგი ფორმულით:

$$A = S (B - B_1) Z$$

ა) სადაც:

ა.ა) A – აღწარმოების პირობების გაუარესებით გამოწვეული ზემოქმედება;

ა.ბ) S – ფართობი, რომელზედაც მოქმედებს არახელსაყრელი ფაქტორი;

ა.გ) B – მოცემული ფართობის ბიოპროდუქტიულობა ზემოქმედების შედეგად პირობების გაუარესებამდე (კგ/ჰა);

ა.დ) B_1 – მოცემული ფართობის ბიოპროდუქტიულობა პირობების გაუარესების შემდეგ, (კგ/ჰა);

ა.ე) Z – სახეობის ან ბიომასის ერთი კგ-ის ღირებულება ლარებში;

6. თევზებსა და სხვა ჰიდრობიონტებზე მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების ფორმულებში რესურსის ღირებულებად გამოიყენება „ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი რესურსის მოსაკრებლის 100-მაგი ოდენობა.

7. საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ სახეობებზე ზიანის თანხა ხუთმაგდება.

8. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ფულადი სახით ანაზღაურებისას გარემოსთვის მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანი ამ მუხლით გათვალისწინებული ბუნებრივი რესურსისთვის განისაზღვრება 2 000 (ორი ათასი) ლარით და ზევით.

მუხლი 8. ცხოველთა სამყაროს ობიექტების უკანონოდ მოპოვებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების წესი

1. ცხოველთა სამყაროს ობიექტების უკანონოდ მოპოვებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანი გამოიანგარიშება დანართი 7-ის მიხედვით.

2. საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ სახეობებზე ზიანის თანხა ხუთმაგდება.

3. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ფულადი სახით ანაზღაურებისას გარემოსთვის მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანი, ამ მუხლით გათვალისწინებული ბუნებრივი რესურსისთვის, განისაზღვრება 2 000 (ორი ათასი) ლარით და ზევით.

მუხლი 9. სასარგებლო წიაღისეულზე (მათ შორის მიწისქვეშა წყლებზე) უკანონო ქმედებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების წესი

1. ყველა სახეობის სასარგებლო წიაღისეულის უკანონო მოპოვებით (სარგებლობით) გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშებისას, მოპოვებული

კონკრეტული სასარგებლო წიაღისეულის ერთეულის ღირებულება განისაზღვრება „ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტისა და ამავე კანონის მე-8 მუხლის მე-2 პუნქტის საფუძველზე, სასარგებლო წიაღისეულით სარგებლობისათვის მოსაკრებლის მაკორექტირებელი C კოეფიციენტის ($C=5$, გარდა ქვიშის, ხრემის, ქვიშა-ხრემისა, სილიკომანგანუმის ქერქული ნარჩენისა (წიდა) და მიწისქვეშა მტკნარი წყლისა) გათვალისწინებით. ქვიშის, ხრემის, ქვიშა-ხრემის უკანონო სარგებლობისას მაკორექტირებელი კოეფიციენტი – $C=25$, სილიკომანგანუმის ქერქული ნარჩენის (წიდა) უკანონო სარგებლობისას მაკორექტირებელი კოეფიციენტი – $C=2000$, ხოლო მიწისქვეშა მტკნარი წყლის უკანონო სარგებლობისას მაკორექტირებელი კოეფიციენტი – $C = 10$. (25.02.2026 N 81)

2. სასარგებლო წიაღისეულით (წიაღით) სარგებლობისას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების დარღვევის შედეგად გარემოსთვის მიყენებული ზიანი შეიძლება გამოწვეულ იქნეს სასარგებლო წიაღისეულის (წიაღით) უკანონოდ მოპოვების (სარგებლობის) შემთხვევაში.

3. ყველა ტიპის სასარგებლო წიაღისეულის უკანონოდ სარგებლობისას გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების დროს მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული:

ა) უკანონოდ მოპოვებული სასარგებლო წიაღისეულის მოცულობა შესაბამის ზომის ერთეულებში;

ბ) კონკრეტული სასარგებლო წიაღისეულის სარგებლობისთვის დადგენილი მოსაკრებლის ოდენობა ლარებში.

4. ყველა ტიპის სასარგებლო წიაღისეულის უკანონო მოპოვებისას (სარგებლობისას) გარემოსთვის მიყენებული ზიანი გამოანგარიშდება შემდეგი ფორმულით:

$$P=Q \times K \times C + M \quad (1)$$

ა) სადაც:

ა.ა) P – გარემოსთვის მიყენებული ზიანია ლარებში;

ა.ბ) Q – უკანონოდ მოპოვებული კონკრეტული სასარგებლო წიაღისეულის ოდენობა, შესაბამის ზომის ერთეულებში. მიწისქვეშა წყლის უკანონოდ მოპოვების შემთხვევაში წყლის ოდენობა გამოითვლება კონკრეტული დროის პერიოდისთვის (კონკრეტული დროის პერიოდის უკუათვლა იწყება იმ დროიდან, როდესაც უფლებამოსილი ორგანოსთვის ცნობილი გახდება მიწისქვეშა წყლების უკანონო მოპოვების შესახებ (მაგრამ არაუმეტეს 12 თვისა), ხოლო, თუ რეგულირების ობიექტზე წინა პერიოდში განხორციელებულია ინსპექტირება, რომლითაც მიწისქვეშა წყლების უკანონო სარგებლობის შესახებ ფაქტი არ გამოვლენილა აღნიშნული ფაქტის აღმოჩენის შემთხვევაში პერიოდის ათვლა დაიწყება წინა პერიოდში განხორციელებული ინსპექტირების თარიღიდან (მაგრამ არაუმეტეს 12 თვისა); (08.10.2024 N340 იმ შემთხვევაში, თუ მისი მოქმედება არ ამძიმებს პირის პასუხისმგებლობას,

გავრცელდეს, მათ შორის, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის იმ შემთხვევებზე, როდესაც ზიანის მიყენებისთვის პასუხისმგებელ პირს ამ დადგენილების ამოქმედებამდე დაკისრებული არ აქვს ამ ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება (არ არსებობს კანონიერ ძალაში შესული შესაბამისი გადაწყვეტილება)

ა.გ) K – კონკრეტული სასარგებლო წიაღისეულით სარგებლობისათვის დადგენილი მოსაკრებლის ოდენობა ლარებში;

ა.დ) C – კონკრეტული სასარგებლო წიაღისეულით სარგებლობისთვის დადგენილი მოსაკრებლის მაკორექტირებელი კოეფიციენტი;

ა.ე) M – კონკრეტული სასარგებლო წიაღისეულის სალიცენზიო მოსაკრებელი ლარებში.

5. მოქმედი კანონმდებლობის დარღვევისას საბადოებზე მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების, წყლის დებიტის შემცირების ან დაშრეტისას, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის და მავნე ზემოქმედების მაჩვენებელია:

ა) სამთო მინაკუთვნის ფარგლებს გარეთ კონკრეტული მიწისქვეშა წყლის საბადოზე (ან საბადოებზე) ჰიდროგეოლოგიური სამუშაოების წარმოებისას, გეოლოგიური და ტექნოლოგიური ნორმების მოთხოვნების დარღვევის ან სამთო მინაკუთვნის ფარგლებში სავალდებულო საპროექტო მოთხოვნების დარღვევის შედეგად, მოქმედ საექსპლუატაციო ჭაბურღილში (ან ჭაბურღილებში) კონკრეტული მიწისქვეშა წყლის რაოდენობრივი და ხარისხობრივი პარამეტრების გაუარესება;

ბ) მიწისქვეშა წყლის ობიექტის მკაცრი სანიტარიული დაცვის ზონაში (პირველი სარტყელი) დადგენილი მოთხოვნების დარღვევა, რამაც გამოიწვია მიწისქვეშა წყლის დაბინძურება, დაშრეტა ან/და დებიტის შემცირება;

გ) ტექნოგენური ფაქტორების ზემოქმედებით გამოწვეული პროცესები, რამაც გამოიწვია მიწისქვეშა წყლების ხარისხობრივი ან/და რაოდენობრივი პარამეტრების გაუარესება.

6. მიწისქვეშა წყლების საბადოზე (საბადოებზე) მე-5 პუნქტში მოყვანილი ან/და სხვა ანალოგიური მაჩვენებლების მიხედვით, მიწისქვეშა წყლებზე გარემოსთვის მიყენებული ზიანი გამოანგარიშდება კონკრეტულ მიწისქვეშა წყლებზე ცალ-ცალკე. ამ შემთხვევაში, კონკრეტული მიწისქვეშა წყლით სარგებლობის პროცესში შეიძლება ადგილი ჰქონდეს მე-5 პუნქტში მოყვანილ ზიანს და მავნე ზემოქმედებას როგორც ცალკეული, ასევე ყველა შემთხვევების დროს და, გამომდინარე აქედან, გარემოსთვის მიყენებული ზიანი გამოანგარიშდება თითოეული კონკრეტული შემთხვევისთვის ცალ-ცალკე.

7. ამ მუხლის მე-5 პუნქტში მოყვანილი, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ტიპური დამახასიათებელი მაჩვენებლების მიხედვით, გარემოსთვის მიყენებული ზიანი გამოანგარიშდება ფორმულა 2-ის გამოყენებით:

$$P = (Q_{\text{წყ}} \times K_2 \times \text{წყ} \times C) + V \quad (2)$$

ა) სადაც:

ა.ა) P – არის გარემოსთვის მიყენებული ზიანი ლარებში;

ა.ბ) **Qყყ** – მიწისქვეშა წყლის მოცულობა, შესაბამის ზომის ერთეულში – მოქმედი კანონმდებლობის დარღვევისას, კონკრეტული დროის პერიოდში საბადოებზე მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების ან მიწისქვეშა წყლის რაოდენობრივი (დებიტის შემცირების ან დაშრეტის) ან ხარისხობრივი პარამეტრების გაუარესების შედეგად, შემცირებული, დაშრეტილი ან/და დაბინძურებული მიწისქვეშა წყლის მოცულობა შესაბამის ზომის ერთეულებში (კონკრეტული დროის პერიოდის უკუათვლა იწყება იმ დროიდან, როდესაც უფლებამოსილი ორგანოსთვის ცნობილი გახდება მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების, წყლის დებიტის შემცირების ან დაშრეტის შესახებ (მაგრამ არაუმეტეს 12 თვისა), ხოლო თუ რეგულირების ობიექტზე წინა პერიოდში განხორციელებულია ინსპექტირება, რომლითაც მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების, წყლის დებიტის შემცირების ან დაშრეტის შესახებ ფაქტი არ გამოვლენილა – აღნიშნული ფაქტის აღმოჩენის შემთხვევაში, პერიოდის ათვლა დაიწყება წინა პერიოდში განხორციელებული ინსპექტირების თარიღიდან (მაგრამ არაუმეტეს 12 თვისა);

ა.გ) **K2წყ** – კონკრეტული მიწისქვეშა წყლისთვის დადგენილი მოსაკრებლის ოდენობა ლარებში;

ა.დ) **C** – კონკრეტული მიწისქვეშა წყლით სარგებლობისთვის დადგენილი მოსაკრებლის მაკორექტირებელი კოეფიციენტი ($C = 5$);

ა.ე) **V** – არის მიწების დაბინძურების შედეგად გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ოდენობა ლარებში, რომელიც გამოიანგარიშება მე-3 მუხლის შესაბამისად.

8. წიაღით სარგებლობის მოქმედი კანონმდებლობის დარღვევის, ასევე ტექნოგენური ფაქტორების ზემოქმედებით გამოწვეული სტიქიური უბედურებების შედეგად სასარგებლო წიაღისეულის საბადოებსა და გამოვლინებებზე შეუქცევადი ბუნებრივი პროცესების განვითარების შემთხვევაში, რამაც გამოიწვია მიწისქვეშა წყლების დაშრეტა ან/და სხვა სასარგებლო წიაღისეულის საბადოებისა და გამოვლინებების გაუვარგისება (მოსპობა), გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ოდენობის დადგენა ხორციელდება გარემოსთვის მიყენებული ზიანის დამდგენი კომისიის მიერ, რომელიც, კომპეტენციის შესაბამისად, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში ინდივიდუალურად, სპეციალურად იქმნება საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის ან საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის გადაწყვეტილებით.

9. გარემოსთვის მიყენებული ზიანი არ გამოანგარიშდება, თუ პირის მიერ მიწისქვეშა მტკნარი წყლის მოპოვება ხორციელდება ცენტრალიზებული სასმელი წყლით მომარაგების მიზნით.

10. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ფულადი სახით ანაზღაურებისას, ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, გარემოსთვის მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანი (გარდა ქვიშის, ხრეშის, ქვიშა-ხრეშისა და ამ მუხლის მე-11 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში) განისაზღვრება 1500 (ერთი ათას ხუთასი) ლარითა და ზევით, ხოლო ქვიშის, ხრეშის, ქვიშა-ხრეშის უკანონოდ მოპოვების შემთხვევაში, გარემოსთვის მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანი განისაზღვრება 1000 (ერთი ათასი) ლარითა და ზევით. (25.02.2026 N 81)

11. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ფულადი სახით ანაზღაურების შემთხვევაში, თუ სახეზეა მიწისქვეშა მტკნარი წყლის სამეწარმეო მიზნით (გარდა მიწისქვეშა მტკნარი წყლის ჩამოსხმის მიზნით) გამოყენება, გარემოსთვის მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანი დგება/განისაზღვრება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ გარემოსთვის მიყენებული ზიანი არის 1500 (ერთი ათას ხუთასი) ლარი ან მეტი და ამავე დროს გარემოსთვის ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელმა პირმა იგივე ქმედება ჩაიდინა განმეორებით. *(08.10.2024 N340 იმ შემთხვევაში, თუ მისი მოქმედება არ ამძიმებს პირის პასუხისმგებლობას, გავრცელდეს, მათ შორის, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის იმ შემთხვევებზე, როდესაც ზიანის მიყენებისთვის პასუხისმგებელ პირს ამ დადგენილების ამოქმედებამდე დაკისრებული არ აქვს ამ ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება (არ არსებობს კანონიერ ძალაში შესული შესაბამისი გადაწყვეტილება)*

მუხლი 10. ზედაპირული წყლის ობიექტის დაბინძურებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების წესი

1. ზედაპირული წყლის ობიექტის დაბინძურებისას გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშება ხდება ყველა იმ შემთხვევაში, როდესაც ადგილი აქვს ზედაპირული წყლის ობიექტის დაბინძურებას:

ა) ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზ.დ.ჩ.) ნორმების შეთანხმებას დაქვემდებარებული საქმიანობის განხორციელებისას, ზედაპირული წყლის ობიექტ(ებ)ში ჩამდინარე წყალთან ერთად დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ჩაშვებით, რომელთა რაოდენობაც აღემატება ზ.დ.ჩ.-ის საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს (შემდგომში – სამინისტრო) უფლებამოსილ პირთან შეთანხმებულ ნორმებს ან დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ნებისმიერი რაოდენობის უნებართვო ჩაშვებით;

ბ) ნებისმიერი პირის მიერ, რომელიც ახორციელებს ჩამდინარე წყლების ზედაპირული წყლის ობიექტ(ებ)ში ჩაშვებას და რომლის საქმიანობაც არ წარმოადგენს ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ საქმიანობას, ზედაპირული წყლის ობიექტში დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ჩაშვებით, რომელთა კონცენტრაცია ჩამდინარე წყალში აღემატება მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილ ზღვრულად დასაშვებ კონცენტრაციას ან რომელთა ზედაპირული წყლის ობიექტ(ებ)ში ჩაშვება არ შეიძლება მოქმედი კანონმდებლობით.

2. ზედაპირული წყლის ობიექტების დაბინძურებით, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშება წარმოებს მე-8 დანართში მოცემული დამაბინძურებელი ნივთიერების ჩაშვებისათვის.

3. ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა მასა (P) განისაზღვრება:

ა) ინსტრუმენტული გაზომვებითა და შესაბამისი დოკუმენტაციის მიხედვით, მათ შორის, დამაბინძურებელი ობიექტის ტექნოლოგიური მონაცემების, ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა მოცულობისა და ხანგრძლივობის ან კონცენტრირებული ხსნარების, რეაგენტების, ნედლეული პროდუქტებისა და ნარჩენების ჩაშვების მოცულობის გამოანგარიშებით;

ბ) იმ შემთხვევაში, თუ შეუძლებელია ინსტრუმენტული გაზომვების ჩატარება, დამაბინძურებელ ნივთიერებათა მასა შეიძლება დადგინდეს შესაბამისი დოკუმენტაციის მიხედვით, მათ შორის, დამაბინძურებელი ობიექტის ტექნოლოგიური მონაცემების, ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა მოცულობისა და ხანგრძლივობის ან კონცენტრირებული ხსნარების, რეაგენტების, ნედლეული პროდუქტებისა და ნარჩენების ჩაშვების მოცულობის გამოანგარიშებით.

4. ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებული თითოეული დამაბინძურებელი ნივთიერების მასა ინსტრუმენტული გაზომვების შემთხვევაში განისაზღვრება შემდეგი ფორმულით:

$$P=Q \times (F - D) \times t \times 10^{-6} \quad (1)$$

ა) სადაც:

ა.ა) P – არის ჩაშვებული დამაბინძურებელი ნივთიერების მასა ტონებში;

ა.ბ) Q – დამაბინძურებელ ნივთიერებათა შემცველი ჩამდინარე წყლების ხარჯი მ³/საათში;

ა.გ) F – ჩაშვების პერიოდში ჩამდინარე წყლებში ლაბორატორიული ანალიზით განსაზღვრულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ფაქტობრივი კონცენტრაცია, მგ/ლ;

ა.დ) D – ჩამდინარე წყლებში დამაბინძურებელ ნივთიერებათა დასაშვები კონცენტრაცია, თანახმად ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზ.დ.ჩ.) ნორმებისა, მგ/ლ;

ა.ე) იმ შემთხვევაში, თუ დამაბინძურებელ ობიექტს კონკრეტული დამაბინძურებელი ნივთიერებ(ებ)ისათვის არ გააჩნია ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზ.დ.ჩ.) შეთანხმებული ნორმები, D – დასაშვები კონცენტრაციის მაჩვენებლად გამოიყენება „გარემოსდაცვითი ტექნიკური რეგლამენტების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 3 იანვრის №17 დადგენილებით დამტკიცებულ რეგლამენტს დაქვემდებარებული ობიექტებისთვის დადგენილი ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაცია ჩამდინარე წყალში (ზ.დ.კ.), ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვებულია ისეთი დამაბინძურებელი ნივთიერება, რომლისთვისაც არ არის დადგენილი ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაცია (ზ.დ.კ.) – D=0;

ა.ვ) t – არის დამაბინძურებელი ნივთიერების შემცველი ჩამდინარე წყლების ჩაშვების ხანგრძლიობა საათებში.

5. ზედაპირული წყლის ობიექტში დამაბინძურებელი ნივთიერების ჩაშვების ხანგრძლივობად ჩაითვლება უშუალოდ დამაბინძურებელი ნივთიერების ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვების პერიოდი (მაგრამ არაუმეტეს 12 თვისა), ხოლო თუ რეგულირების ობიექტზე წინა პერიოდში განხორციელებულია ინსპექტირება, რომლითაც ზედაპირული წყლის ობიექტში დამაბინძურებელი ნივთიერების ჩაშვების ფაქტი არ ფიქსირდება – დამაბინძურებელი ნივთიერების ჩაშვების ფაქტის აღმოჩენის შემთხვევაში, ჩაშვების პერიოდის ათვლა დაიწყება წინა პერიოდში განხორციელებული ინსპექტირების თარიღიდან (მაგრამ არაუმეტეს 12 თვისა).

6. წყლის ობიექტებში დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ჩაშვებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანი გამოიანგარიშება ფორმულით:

7. ზედაპირული წყლის ობიექტიდან აღებული წყლის გამოყენებისას, თუ ჩამდინარე წყლის ლაბორატორიული კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ მიღებული მაჩვენებელი არ აღემატება ზედაპირული წყლის ობიექტის ფონური მაჩვენებლისა და კონკრეტული დამაბინძურებელი ნივთიერების დადგენილი ნორმის ჯამს, ზიანი არ გამოანგარიშდება. (25.02.2026 N 81)

8. ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ზედაპირული წყლის ობიექტის ფონური მაჩვენებლის განსაზღვრისათვის სინჯების აღება ხორციელდება უშუალოდ წყლის აღების წერტილში ან, თუ ეს შეუძლებელია, მის უახლოეს მიმდებარე წერტილში (მდინარის/არხის შემთხვევაში, დინების საწინააღმდეგო მიმართულებით). (25.02.2026 N 81)

$$Y=P \cdot A \quad (2)$$

ა) სადაც:

ა.ა) Y – არის გარემოსათვის მიყენებული ზიანის რაოდენობა ლარებში;

ა.ბ) P – ჩაშვებული დამაბინძურებელი ნივთიერების მასა ტონებში;

ა.გ) A – ერთი ტონა დამაბინძურებელი ნივთიერების ჩაშვების მაჩვენებელი ლარებში, რომელიც თითოეული ნივთიერებისთვის მოცემულია მე-8 დანართში.

მუხლი 11. შავი ზღვის წყლების დაბინძურებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშების წესი

1. შავი ზღვის წყლების დაბინძურებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშება ხორციელდება:

ა) ზღვის წყლების დაბინძურებისას, რომელიც გამოწვეულია მასში ხმელეთზე ან ზღვაში განლაგებული სტაციონარული საწარმოო ან სხვა ობიექტებიდან დამაბინძურებელ ნივთიერებათა იმ რაოდენობის მუდმივი ჩაშვებით, რომელიც აღემატება ზღვაში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზ.დ.ჩ.) დამტკიცებულ ნორმატივებს;

ბ) ზღვის წყლების დაბინძურებისას, რომელიც გამოწვეულია მასში დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ავარიული ჩაშვებით როგორც გემებიდან, ისე სტაციონარული საწარმოო ან სხვა ობიექტებიდან.

2. ავარიულ ჩაშვებად ითვლება, როდესაც დამაბინძურებელ ნივთიერებათა რაოდენობა 10-ჯერ და მეტად აღემატება ზღვაში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზ.დ.ჩ.) დამტკიცებულ ნორმატივებს, აგრეთვე დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ნებისმიერი რაოდენობის უნებართვო ჩაშვება.

3. ეს წესი არ ვრცელდება „შავი ზღვის დაბინძურებისგან დაცვის კონვენციის“ – ბუქარესტის 1992 წლის კონვენციის მე-4 მუხლით გათვალისწინებულ საზღვაო და საჰაერო ხომალდებზე.

4. ვიზუალური დათვალიერებით ან ინსტრუმენტული გაზომვებით განისაზღვრება ზღვის წყლების დაბინძურების ყოველი შემთხვევა, რომელიც შეიძლება დაფიქსირდეს ქვემოთ ჩამოთვლილი ერთი ან რამდენიმე ფაქტის გამოვლენით, კერძოდ:

ა) მცურავი საშუალებებიდან, წყალმოსარგებლე ან სხვა საწარმოო ობიექტებიდან და გაზსადენის ან ნავთობსადენის სისტემიდან ერთი ან რამდენიმე დამაბინძურებელი ნივთიერების ზღვაში ჩაშვება;

ბ) ზღვის ზედაპირი ნაწილობრივ დაფარულია ნავთობპროდუქტების ან ზეთის შემცველი აფსკით, მასზე ცურავს ნარჩენი ან ზღვის ზედაპირმა დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ჩაშვების შედეგად შეიცვალა თავისი პირვანდელი შეფერილობა;

გ) შავი ზღვის მოცემულ აკვატორიაში დამაბინძურებელ ნივთიერებათა კონცენტრაცია აღემატება აღნიშნული აკვატორიის ფონური დაბინძურების დონეს;

დ) ზღვის ცხოველთა სამყაროს ობიექტების დაღუპვა ან განადგურება.

5. შავი ზღვის წყლების დაბინძურებისას გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშება ხდება ყველა იმ შემთხვევაში, როდესაც ადგილი აქვს დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ჩაშვებას საქართველოს შიდა საზღვაო წყლებში, ტერიტორიულ ზღვასა და განსაკუთრებული ეკონომიკური ზონის წყლებში.

6. შავი ზღვის წყლების დაბინძურებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის **A_ა** და **A_ბ**-ს მნიშვნელობები გამოიანგარიშება ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა მასიდან (**P**) გამომდინარე შესაბამის დანართებში მოყვანილი მონაცემების მეშვეობით, კერძოდ:

ა) დანართ 9-ში – ნავთობპროდუქტებისთვის;

ბ) დანართ 10-ში – ორგანული ნივთიერებებისთვის (ქანგბადის ბიოლოგიური მოთხოვნილების მიხედვით);

გ) დანართ 11-ში – შეწონილი ნაწილაკებისთვის;

დ) დანართ 12-ში – გემების მიერ თხევადი ან მშრალი ტვირთების სახით გადასატანი მავნე ნივთიერებებისთვის (მათი ტოქსიკურობის კატეგორიების მიხედვით, დანართი 13);

ე) სადაც **A_ა** და **A_ბ** – არის დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ჩაშვებით ზღვის წყლების დაბინძურების გამო გარემოსთვის მიყენებული ზიანის სიდიდეები (ათას ლარებში).

7. დამბინძურებლის მიერ დაბინძურების სალიკვიდაციო სამუშაოების ჩატარების შემთხვევაში ამ ტექნიკური რეგლამენტით განსაზღვრული (გამოანგარიშებული) ზიანის რაოდენობა მცირდება და განისაზღვრება (გამოიანგარიშება) ფორმულით:

ა) ავარიული ჩაშვების დროს:

$$Y_a = A_a \times (1 - \alpha/100 \times K_{\text{შ}}) \text{ ათას ლარებში}$$

ბ) მუდმივი ჩაშვების დროს:

$$Y_{\text{მ}} = A_{\text{მ}} \times (1 - \alpha/100 \times K_{\text{ფ}}) \text{ ათას ლარებში}$$

გ) სადაც:

გ.ა) Y_a და Y_{θ} – დამაბინძურებელი ნივთიერებებით ზღვის წყლების დაბინძურების გამო

გარემოსთვის მიყენებული ზიანის სიდიდეებია, დაბინძურების სალიკვიდაციოდ გატარებულ ღონისძიებათა გათვალისწინებით;

გ.ბ) A_a და A_{θ} – ზიანის სიდიდეებია, რომელთა დაანგარიშება ხდება ამ მუხლის მე-6 პუნქტის მიხედვით;

გ.გ) K_{θ} – ზიანის სიდიდის შემცირების მაჩვენებელი კოეფიციენტია, რომელიც დამოკიდებული არის სალიკვიდაციო სამუშაოზე დახარჯულ დროზე (t ჩაშვების დამთავრებიდან დამაბინძურებელი ნივთიერების ΔP მასის აკრეფის დამთავრებამდე) და ისაზღვრება დანართი 14-ის მიხედვით;

დ) ΔP და α – აკრეფილი დამაბინძურებელი ნივთიერებათა მასა და პროცენტი დროის მონაკვეთში:

$$\alpha = \Delta P \times 100 / P \%$$

8. სანაპირო ობიექტებიდან შავ ზღვაში ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა მასა განისაზღვრება:

ა) ზღვაში ავარიულად, ასევე მუდმივად ჩაშვებული დამაბინძურებელი ნივთიერებების მასა განისაზღვრება დამაბინძურებელი ობიექტის გამოკვლევისას იმ მონაცემების საფუძველზე, რომლებითაც ხასიათდებიან: ტექნოლოგიური მოცულობებიდან და მილსადენებიდან ჟონვის სიდიდე და ხანგრძლივობა, კონცენტრირებული ხსნარების, რეაგენტების, ნედლეული პროდუქტებისა და ნარჩენების ავარიული ჩაშვება. ზღვაში ჩაღვრილი ნავთობპროდუქტების მასა შეიძლება განისაზღვროს აფსკის გარე ნიშნებით (დანართი 15), როდესაც ღელვის დროს შეუძლებელია ინსტრუმენტული მეთოდის გამოყენება;

ბ) ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებული თითოეული დამაბინძურებელი ნივთიერების მასა როგორც ავარიული, ასევე მუდმივი ჩაშვების შემთხვევაში, განისაზღვრება ფორმულით:

$$P = Q \times (F - D) \times t \times 10^{-6}$$

სადაც:

ბ.ა) P – არის ჩაშვებული დამაბინძურებელი ნივთიერების მასა ტონებში;

ბ.ბ) Q – დამაბინძურებელ ნივთიერებათა შემცველი ჩამდინარე წყლების ხარჯი, მ³/საათში;

ბ.გ) F – ჩაშვების პერიოდში ჩამდინარე წყლებში ლაბორატორიული ანალიზით განსაზღვრულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ფაქტობრივი კონცენტრაცია, მგ/ლ;

ბ.დ) D – ჩამდინარე წყლებში დამაბინძურებელ ნივთიერებათა დასაშვები კონცენტრაცია, თანახმად ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზ.დ.ჩ.) ნორმებისა, მგ/ლ;

ბ.ე) იმ შემთხვევაში, თუ დამაბინძურებელ ობიექტს კონკრეტული დამაბინძურებელი ნივთიერებ(ებ)ისათვის არ გააჩნია ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზ.დ.ჩ.) შეთანხმებული ნორმები, D – დასაშვები კონცენტრაციის მაჩვენებლად გამოიყენება „გარემოსდაცვითი ტექნიკური რეგლამენტების

დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 3 იანვრის №17 დადგენილებით დამტკიცებულ რეგლამენტს დაქვემდებარებული ობიექტებისთვის დადგენილი ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაცია ჩამდინარე წყალში (ზ.დ.კ.), ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვებულია ისეთი დამაბინძურებელი ნივთიერება, რომლისთვისაც არ არის დადგენილი ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაცია (ზ.დ.კ.) – $D=0$;

ბ.ვ) t – დამაბინძურებელი ნივთიერების რაოდენობის შემცველი ჩამდინარე წყლების ჩაშვების ხანგრძლივობა სთ;

გ) დამაბინძურებელი ნივთიერების ჩაშვების ხანგრძლივობად ჩაითვლება უშუალოდ დამაბინძურებელი ნივთიერების ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვების პერიოდი (მაგრამ არაუმეტეს 12 თვისა), ხოლო თუ რეგულირების ობიექტზე წინა პერიოდში განხორციელებულია ინსპექტირება, რომლითაც ზედაპირული წყლის ობიექტში დამაბინძურებელი ნივთიერების ჩაშვების ფაქტი არ ფიქსირდება – დამაბინძურებელი ნივთიერების ჩაშვების ფაქტის აღმოჩენის შემთხვევაში ჩაშვების პერიოდის ათვლა დაიწყება წინა პერიოდში განხორციელებული ინსპექტირების თარიღიდან (მაგრამ არაუმეტეს 12 თვისა).

9. გემებიდან ზღვაში ჩაშვებული სამეურნეო-ფეკალური წყლების მოცულობა განისაზღვრება:

ა) გემებზე დაგროვილი სამეურნეო-ფეკალური წყლების საანგარიშო მოცულობა შემდეგი ფორმულით:

$$Q_{\text{საანგ}} = q \times n \times t \times 10^{-3}$$

სადაც:

ა.ა) $Q_{\text{საანგ}}$ – არის სამეურნეო-ფეკალური წყლების საანგარიშო მოცულობა (კუბ. მ), რომელიც უნდა დაგროვდეს გემზე ზღვის დაცვის სფეროში მოქმედი საერთაშორისო კონვენციის მოთხოვნების თანახმად;

ა.ბ) q – გემის ტიპის მიხედვით სამეურნეო-ფეკალური წყლების ხარჯი (ლიტრებში),

რომელიც არის დადგენილი 1 კაცზე დღე-ღამეში (ლ/დღ.კაცი);

ა.გ) n – გემზე მყოფი ეკიპაჟის წევრთა და მგზავრთა რაოდენობა;

ა.დ) t – განვლილი დროის ხანგრძლივობა (დღე-ღამე) მას შემდეგ, რაც უკანასკნელად მოხდა სამეურნეო-ფეკალური წყლების შემაგროვებელი მოცულობების დაცლა;

ა.ე) პირველი კატეგორიის გემზე სამეურნეო-ფეკალური წყლების დღეღამური ხარჯი 1 კაცზე შეადგენს 50 ლიტრს, ხოლო სხვა დანარჩენი კატეგორიის გემებზე 25 ლიტრს, (პირველ კატეგორიას განეკუთვნებიან გემები, რომელთა ნაოსნობის რაიონი არ არის შეზღუდული, ხოლო სიგრძე აღემატება 65 მეტრს, მიუხედავად ეკიპაჟის წევრთა რაოდენობისა);

ბ) გემებიდან ჩაშვებული სამეურნეო-ფეკალური წყლების მოცულობა გამოიანგარიშება შემდეგნაირად:

$$Q_{\text{ჩაშ}} = Q_{\text{საანგ}} - Q_{\text{ფაქ}}$$

სადაც:

ბ.ა) Q საანგ – სამეურნეო-ფეკალური წყლების საანგარიშო მოცულობა კუბ.მ, რომელიც განისაზღვრება ზემოთ მოყვანილი ფორმულით;

ბ.ბ) Q ფაქ – სპეციალურ მოცულობაში დაგროვილი სამეურნეო-ფეკალური წყლების ფაქტობრივი მოცულობა კუბ.მ;

გ) გემებს, რომელთაც გააჩნიათ „მარპოლ-73/78“ კონვენციის II, III, IV და V დანართების შესაბამისად მიღებული სერტიფიკატები, უფლება აქვთ, მოახდინონ სამეურნეო-ფეკალური წყლების ჩაშვება შავ ზღვაში დადგენილი საერთაშორისო ნორმების შესაბამისად. დაჯარიმებას შეიძლება დაექვემდებაროს მხოლოდ ის გემები, რომელთაც, „მარპოლ-73/78“ კონვენციის II, III, IV და V დანართების შესაბამისად, დანადგარები გამოსული აქვთ მწყობრიდან ან თუ ისინი არ შეესაბამებიან კონვენციის მოთხოვნებს. სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება – გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი ვალდებულია, ტექნიკური მდგომარეობის შემოწმებისა და ლაბორატორიული გამოკვლევების საფუძველზე, დაამტკიცოს დანადგარის მწყობრიდან გამოსვლის ან კონვენციის მოთხოვნებთან შეუსაბამობის ფაქტი.

10. გემებიდან და სანაპირო ობიექტებიდან ზღვაში ჩაღვრილი ნავთობპროდუქტების მასა გამოიანგარიშება:

ა) ჩატვირთვა-გადმოტვირთვითი ოპერაციების ჩატარების დროს მილსადენებიდან დაღვრილი ნავთობის მასა გამოიანგარიშდება შემდეგი ფორმულით:

$$P_5 = \rho \times Q \times t$$

სადაც:

ა.ა) P_5 – ჩატვირთვა-გადმოტვირთვითი ოპერაციების ჩატარების დროს მილსადენებიდან დაღვრილი ნავთობის მასა ტონებში;

ა.ბ) ρ – ნავთობის კუთრი წონა, გ/სმ³;

ა.გ) Q – ჩატვირთვის ინტენსიურობა, მ³/სთ;

ა.დ) t – დრო, რომლის განმავლობაშიც მიმდინარეობდა ნავთობის დაღვრა, სთ;

ბ) ტანკებში (რეზერვუარებში) ნავთობის მოცულობის გაზომვის საშუალებით დაღვრილი ნავთობის მასა გამოიანგარიშდება შემდეგი ფორმულით:

$$P_5 = \rho \times (V_1 - V_2)$$

სადაც:

ბ.ა) P_5 – ტანკებში (რეზერვუარებში) ნავთობის მოცულობის გაზომვის საშუალებით დაღვრილი ნავთობის მასა ტონებში;

ბ.ბ) ρ – ნავთობის კუთრი წონა, გ/სმ³;

ბ.გ) V_1 – ტანკში (რეზერვუარში) ნავთობის მოცულობა დაღვრამდე, მ³;

ბ.დ) V_2 – ტანკში (რეზერვუარში) ნავთობის მოცულობა დაღვრის შემდეგ, მ³;

გ) ნაპირზე გამორიყული ნავთობის მასის (P_5) გამოანგარიშება ხდება შემდეგი ფორმულით:

$$P_5 = S \times h \times P_1$$

სადაც:

გ.ა) P_5 – ნაპირზე გამორიყული ნავთობის მასა ტონებში;

გ.ბ) S – ნავთობით დაბინძურებული ნაპირის ფართობი, მ²;

გ.გ) h – ნიადაგში ნავთობის შეღწევის სიღრმე, მ;

გ.დ) P_1 – დაღვრილი ნავთობის მასა (გ), რომელსაც შეიცავს 1 კუბ. სმ

დაბინძურებული ნიადაგი (გ/სმ³);

გ.ე) ნაპირზე გამორიყული ნავთობის მასა შეიძლება განისაზღვროს ვიზუალურადაც, დანართი 16-ის გამოყენებით.

11. გემებიდან ზღვაში გაუწმენდავი სამეურნეო-ფეკალური წყლების ჩაშვებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშება ხდება შემდეგი ფორმულის გამოყენებით:

$$A_{ფეკ.} = Q_{ჩაშ} \times a_{ფეკ.}$$

ა) სადაც:

ა.ა) $A_{ფეკ.}$ – არის სამეურნეო-ფეკალური წყლების ზღვაში ჩაშვებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ოდენობა (ათას ლარებში);

ა.ბ) $Q_{ჩაშ}$ – არის ზღვაში ჩაშვებული სამეურნეო-ფეკალური წყლების მოცულობა, რომლის განსაზღვრა წარმოებს ამ მუხლის მე-9 პუნქტის მიხედვით;

ა.გ) $a_{ფეკ.}$ – არის ზღვაში 1 კუბ.მ სამეურნეო-ფეკალური წყლების ჩაშვებით გარემოსათვის მიყენებული ზიანის სიდიდე, რომელიც შეადგენს 1100 ლარს.

12. ზღვაში თხევადი ან მშრალი მავნე ნივთიერებების ჩაშვებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშება მათი ტოქსიკურობის კატეგორიების მიხედვით:

ა) ზღვაში მავნე ნივთიერებათა ჩაშვებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშება წარმოებს ჩაშვებულ ნივთიერებათა მასისა და მათი ტოქსიკურობის კატეგორიების მიხედვით და გემებიდან ზღვის დაბინძურების თავიდან აცილების „მარპოლ-73/78“ კონვენციის მოთხოვნათა გათვალისწინებით;

ბ) ზღვაში ჩაშვებულ მავნე ნივთიერებათა მასა განისაზღვრება ამ პუნქტში მოყვანილი ხერხებით, აგრეთვე სპეციალურად ჩატარებული დაკვირვებების შედეგების მიხედვით;

გ) თხევადი ან მშრალი ტვირთის სახით გადასატანი მავნე ნივთიერებების ტოქსიკურობის კატეგორია დგინდება დანართი 13-ის მიხედვით. ის ნივთიერებები, რომლებიც არ არიან შესული ამ დანართში და რომელთა ტოქსიკურობაც არ არის განსაზღვრული, ზიანის დაანგარიშებისას მიეკუთვნებიან A კატეგორიას.

13. ბალასტური წყლების შავ ზღვაში უნებართვო ჩაღვრის შემთხვევაში წყლის მავნე და პათოგენური ორგანიზმების (ბაქტერიები, ჩხირები და ა.შ.) შემოტანით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ოდენობა გამოიანგარიშება დანართი 17-ში

განსაზღვრული ზღვაში ჩაღვრილი ბალასტური წყლების
როადენობის (P_{ბალ.}) მიხედვით.

მუხლი 12. ტექნიკურ რეგლამენტში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანა
ტექნიკურ რეგლამენტში ცვლილება შედის საქართველოს კანონმდებლობით
დადგენილი წესით.

დანართი 1

საბაზისო ნორმატივები საქართველოს მუნიციპალიტეტების
მიხედვით (ლარებში)

	მუნიციპალიტეტების დასახელება	1 ჰა სასოფლო -სამეურნეო დანიშნულების მიწის საბაზისო ნორმატივი (ლარებში)
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკა		
1.	გაგრა	30 715
2.	გალი	34 001
3.	გუდაუთა	30 858
4.	გულრიფში	30 858
5.	სოხუმი	33 858
6.	ოჩამჩირე	33 858
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა		
7.	ქედა	28 572
8.	ქობულეთი	34 001
9.	ხელვაჩაური	33 429
10.	ხულო	26 429
11.	შუახევი	26 429
მუნიციპალიტეტები		
1.	ახალგორი	26 286
2.	აბაშა	33 001
3.	ადიგენი	19 715
4.	ამბროლაური	22 000
5.	ასპინძა	19 715
6.	ახალქალაქი	28 572
7.	ახალციხე	26 429
8.	ახმეტა	26 429
9.	ბაღდათი	28 572
10.	ბოლნისი	30 715
11.	ბორჯომი	19 857
12.	გარდაბანი	34 001
13.	გორი	30 715

14.	გურჯაანი	30 858
15.	დმანისი	28 572
16.	დედოფლისწყარო	30 858
17.	დუშეთი	19 715
18.	ვანი	28 572
19.	ზესტაფონი	28 572
20.	ზუგდიდი	31 858
21.	თელავი	30 858
22.	თერჯოლა	29 715
23.	თეთრიწყარო	27 429
24.	თიანეთი	23 858
25.	კასპი	28 572
26.	ლაგოდეხი	29 715
27.	ლანჩხუთი	30 858
28.	ლენტეხი	16 428
29.	მარნეული	34 001
30.	მესტია	15 429
31.	მარტვილი	28 572
32.	მცხეთა	30 715
33.	ნინოწმინდა	28 572
34.	ოზურგეთი	30 857
35.	ონი	17 718
36.	საგარეჯო	27 429
37.	სამტრედია	33 429
38.	საჩხერე	24 286
39.	სიღნაღი	28 572
40.	ტყიბული	19 715
41.	ქარელი	28 572
42.	ყვარელი	28 572
43.	ყაზბეგი	14 286
44.	ცაგერი	23 143
45.	ჩოხატაური	22 429
46.	ჩხოროწყუ	26 429
47.	წალენჯიხა	28 572
48.	წალკა	25 286
49.	წყალტუბო	33 858
50.	სენაკი	30 858
51.	ჭიათურა	15 429
52.	ხაშური	28 572
53.	ხარაგაული	18 715
54.	ხობი	30 858
55.	ხონი	30 858
56.	ცხინვალი	30 715
57.	ჯავა	30 715

58.	თბილისი	34 001
59.	ქუთაისი	33 858
60.	ფოთი	31 858
61.	ბათუმი	34 001
62.	რუსთავი	34 001
63.	განსაკუთრებული რეგულირების ტერიტორიები	100 000

დანართი 2

მიწების დაბინძურების ხარისხის შეფასების ცხრილი

	ზღვ, (მგ/კგ ნიადა- გში)	I დონე (დასა- შვები)	II დონე (სუსტი)	III დონე (საშუალო)	IV დონე (ძლიერი)	V დონე (ძალზე ძლიერი)
მიწის დაბინძურების ხარისხზე დამოკიდებული კოეფიციენტი, K		0	1.0	1.5	2.0	2.5
კოეფიციენტი L		<2	2-7	8-32	33-64	>64
არარეგულარი ნაერთები:						
კადმიუმი	2,0	< ზღვ	ზღვ – 3-მდე	3 – 5-მდე	5 – 20	>20
ტყვია	6,0	< ზღვ	ზღვ – 125-მდე	125-250-მდე	250-600	>600
ვერცხლისწყალი	2,1	< ზღვ	ზღვ – 3-მდე	3-5-მდე	5-10	>10
დარიშხანი	2,0	< ზღვ	ზღვ – 20-მდე	20-30-მდე	30-50	>50
ცინკი	23,0	< ზღვ	ზღვ – 500-მდე	500-1500-მდე	1500-3000	>3000
სპილენძი	3,0	< ზღვ	ზღვ – 200-მდე	200-300-მდე	300-500	>500
კობალტი	5,0	< ზღვ	ზღვ – 50-მდე	50-150-მდე	150-300	>300
ნიკელი	4,0	< ზღვ	ზღვ – 150-მდე	150-300-მდე	300-500	>500
მოლიბდენი	4,6	< ზღვ	ზღვ – 40-მდე	40-100-მდე	100-200	>200
კალა	4,5	< ზღვ	ზღვ – 20-მდე	20-50-მდე	50-300	>300
ბარიუმი	2,8	< ზღვ	ზღვ – 200-მდე	200-400-მდე	400-2000	>2000
ქრომი	6,0	< ზღვ	ზღვ – 250-მდე	250-500-მდე	500-800	>800
წყალში ხსნადი ფტორი	10,0	< ზღვ	ზღვ – 15-მდე	15 – 25-მდე	25-50	>50
ვანადიუმი	150,0	< ზღვ	ზღვ – 225-მდე	225-300-მდე	300-350	>350
ორგანული ნაერთები:						
ქლორირებული ნახშირწყალბადები (მათ შორის ქლორმეტცველი პესტიციდები: DDT; GXYG; 2,4D და სხვა).	0,1/	< ზღვ	ზღვ – 5-მდე	5-25-მდე	25-50	>50
ქლორფენოლი	0,3/	< ზღვ	ზღვ – 1-მდე	1-5-მდე	5-10	>10
ფენოლი	0,3/	< ზღვ	ზღვ – 1-მდე	1-5-მდე	5-10	>10
პოლიქლორბიფენილი	/0,06	< ზღვ	ზღვ – 2-მდე	2-5-მდე	5-10	>10

პირიდინი	/0,01	< ზღვ	ზღვ – 0.1-მდე	0.1-3-მდე	3-20	>20
სტიროლი	0,1/	< ზღვ	ზღვ – 5-მდე	5-20-მდე	20-50	>50
ნავთობი	1000	< ზღვ	ზღვ – 2000-მდე	2000-3000-მდე	3000-5000	>5000
ბენზ(ა)პირენი	0,02/	< ზღვ	ზღვ – 0.01-მდე	0.01-0.25-მდე	0.25-0.5	>0.5
ბენზოლი	0,3/	< ზღვ	ზღვ – 1-მდე	1-3-მდე	3-10	>10
ალფამეთილსტროლი	0,5/	< ზღვ	ზღვ – 3-მდე	3-10-მდე	10-50	>50
ქსილოლი (ორთო, მეტა, პარა)	0,1/	< ზღვ	ზღვ – 3-მდე	3-30-მდე	30-100	>100
გოგირდოვანი შენაერთები გოგირდზე გადაანგარიშებით	160/	< ზღვ	ზღვ – 180-მდე	180-250-მდე	250-380	>380
2,4 D დიქლორფეოქსიმარმჟავა	0,1/	< ზღვ	ზღვ – 1-მდე	1-3-მდე	3-10	>10
ატრაზინი	0,01/	< ზღვ	ზღვ – 3-მდე	3-10-მდე	10-30	>30
აგელონი	0,01/	< ზღვ	ზღვ – 0,5-მდე	0,5-10-მდე	10-20	>20
ბენზინი	0,1/	< ზღვ	ზღვ – 2-მდე	2-10-მდე	10-30	>30
დეცისი	0,01/	< ზღვ	ზღვ – 0,1-მდე	0,1-0,25-მდე	0,25-0,5	>0,5
ბაილეთონი	/0,4	< ზღვ	ზღვ – 2-მდე	2-10-მდე	10-30	>30
ბაიფიდან	/0,02	< ზღვ	ზღვ – 0,1-მდე	0,1-0,5-მდე	0,5-5	>5
ზენკორი	0,2/	< ზღვ	ზღვ – 2-მდე	2-10-მდე	10-20	>20
პირამინი	/0,7	< ზღვ	ზღვ – 5-მდე	5-15-მდე	15-30	>30
მეტაზინი	/0,1	< ზღვ	ზღვ – 1-მდე	1-3-მდე	3-10	>10
პრომეტრინი	0,05/	< ზღვ	ზღვ – 1-მდე	1-4-მდე	4-10	>10
ტრიფორინი	/0,003	< ზღვ	ზღვ – 0,01-მდე	0,01-0,05-მდე	0,05-0,5	>0,5
პირიდატი	0,03/	< ზღვ	ზღვ – 0,1-მდე	0,1-3-მდე	3-10	>10
ტოლუოლი	0,3/	< ზღვ	ზღვ – 1-მდე	1-5-მდე	5-10	>10

დანართი 3

მიწების დაბინძურების სიღრმის მიხედვით გადასაცემი კოეფიციენტი (H)

დაბინძურების სიღრმე, სმ	H
0–20	10
0–50	20
>50	25

დანართი 4

საქართველოს ტყეზე და ტყის რესურსებზე უკანონო ქმედებით ზიანის მიყენებისას გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამოანგარიშება

უკანონო ტყითსარგებლობის სახე	გარემოსთვის
------------------------------	-------------

		მიყენებული ზიანის გამოანგარიშება (ლარებში)
1	2	
1.	სოციალური ჭრის ტყეკაფის ან ტყითმოსარგებლის მიერ ტყეკაფის გამოყოფის წესის დარღვევა (გარდა გამოყოფილი ტყეკაფის სიმაღლის თანრიგსა და შემოწმების შედეგად დადგენილ ფაქტობრივი სიმაღლის თანრიგებს შორის სხვაობისა, თუ ტყეკაფში მოჭრილი ხეების მოცულობა არ აღემატება ტყეკაფის ფაქტობრივი სიმაღლის თანრიგით დასაშვებ მოცულობას)	– ათვისებულ ტყეკაფზე – ტყეკაფში მოჭრილი და გამოზიდული ხე-ტყის შესაბამისი სახეობისათვის დადგენილი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის შესაბამისი მოსაკრებლის საერთო ოდენობის (თანხის) 30%, ხოლო ტყით სპეციალური სარგებლობის ფარგლებში განხორციელებული ჭრების შემთხვევაში – ტყეკაფში მოჭრილი და გამოზიდული ხე-ტყის შესაბამისი სახეობის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი ბუნებრივი რესურსით სარგებლობის მოსაკრებლის საერთო ოდენობის (თანხის) 30% – ნაწილობრივ ათვისებულ ტყეკაფზე – ტყეკაფში მოჭრილი და გამოზიდული ხე-ტყის შესაბამისი სახეობისათვის დადგენილი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის შესაბამისი მოსაკრებლის ოდენობის 30%, ხოლო ტყით სპეციალური სარგებლობის ფარგლებში განხორციელებული ჭრების შემთხვევაში – ტყეკაფში მოჭრილი და გამოზიდული ხე-ტყის შესაბამისი სახეობის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი ბუნებრივი რესურსით სარგებლობის მოსაკრებლის საერთო ოდენობის (თანხის) 30%
2.	ჭრის შედეგად ტყეკაფში კორომის სიხშირის ნორმაზე დაბლა დაყვანა	ნორმაზე ზევით მოჭრილი ზეზემდგომი ხისთვის – ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის ხუთმაგი ოდენობა
3.	ტყეკაფის ათვისების შემდეგ, თუ დადგინდა, რომ ტყეკაფზე ხმელი, ხმობადი, ძლიერ დაზიანებული ხეები ჭრაში არ იქნა დანიშნული ან ჭრაში დანიშნული ხეები არ იქნა მოჭრილი და გამოზიდული (გარდა კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევისა)	ჭრაში არდანიშნული ან ჭრაში დანიშნული და ტყეკაფში მოუჭრელად და გამოუზიდავად დატოვებული მერქნული რესურსის – ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის მე-3 კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის ოთხმაგი ოდენობა.
4.	ტყეკაფში ჭრის დროს ჭრაში დაუნიშნავი ფესვის ყელზე 12 სმ-ისა და მეტი დიამეტრის მქონე ხეების წაქცევა ან ღეროს გადატეხა, მოჭრილი ხეების 10%-ზე მეტი ოდენობის შემთხვევაში	მოჭრილი ხეების ოდენობის 10%-ზე ზევით დაზიანებული თითოეული ხისთვის – ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ³-ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი ხარისხის ხისთვის – პირველი კატეგორიის, ხოლო მეორე ხარისხის ხისთვის – მესამე კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის სამმაგი ოდენობა. შენიშვნა: ერთდროულად 2 ან მეტი მერქნიანი მცენარის დაზიანების შემთხვევაში, დასაშვებ პროცენტულ ოდენობაში პირველ რიგში ჩაითვლება ბუნებრივი რესურსების დაბალი მოსაკრებლის ან/და მცირე დიამეტრის მქონე ხეები
5.	მოჭრილი და მიყუდებული ან ნახევრად ჩაჭრილი (საშიში) ხეების	თითოეული ხისთვის – ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის

	დატოვება	პირველი ხარისხის ხისთვის – პირველი კატეგორიის, ხოლო მეორე ხარისხის ხისთვის – მესამე კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის ოდენობა
6.	მოზარდ-აღმონაცენის ამოძირკვა ან მოჭრა, ან განადგურება (გარდა მოჭრილი ხის წაქცევითა და დადგენილი წესით მორთრევით გამოწვეული დაზიანებისა/განადგურებისა)	ამოძირკვულ, დაზიანებულ ან განადგურებულ ფესვის ყელზე 12 სმ-ზე ნაკლები დიამეტრის თითოეული მცენარისათვის – ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის ოდენობა
7.	ცოცხალი (ნედლი) მერქნიანი მცენარეების (ფესვის ყელზე 12 სმ-ისა და მეტი დიამეტრის მქონე) ნარგაობის უკანონოდ ამოძირკვა, მოჭრა ან დაზიანება, რამაც მათი სასიცოცხლო ფუნქციის შეწყვეტა გამოიწვია ან შეიძლება გამოიწვიოს	ა) ამოძირკვული (ნებისმიერი ხარისხის) ხის თითოეული კუბური მეტრისთვის – შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის შვიდმაგი ოდენობა, ხოლო საქართველოს ტყის კოდექსით გათვალისწინებული პირველი კატეგორიის დაცული ტყის შემთხვევაში ათმაგი ოდენობა; შენიშვნა: თუ ამოძირკვული ხის სახეობის დადგენა შეუძლებელია, ზიანის გაანგარიშება ხდება აღნიშნულ ფართობზე ან ლიტერში გაშენებული ან გაბატონებული ხის სახეობის მიხედვით; ბ) მოჭრილი ან დაზიანებული პირველი ხარისხის ხის თითოეული კუბური მეტრისთვის – შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის შვიდმაგი ოდენობა, ხოლო საქართველოს ტყის კოდექსით გათვალისწინებული პირველი კატეგორიის დაცული ტყის შემთხვევაში ათმაგი ოდენობა; გ) მოჭრილი ან დაზიანებული მეორე ხარისხის ხის თითოეული კუბური მეტრისთვის – შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის მე-3 კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის შვიდმაგი ოდენობა, ხოლო საქართველოს ტყის კოდექსით გათვალისწინებული პირველი კატეგორიის დაცული ტყის შემთხვევაში ათმაგი ოდენობა;
8.	ჭრის შედეგად მიღებული ნარჩენების განთავსების დადგენილი წესის დარღვევა (9.08.2022 N421 გავრცელდეს 2022 წლის 20 ივლისიდან წარმოშობილ ურთიერთობებზე)	გაუწმენდავად დატოვებულ ტყეკაფის თითოეულ ჰექტარზე ჭრაში დანიშნული გაბატონებული ხის სახეობის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი ბუნებრივი რესურსით სარგებლობის მოსაკრებლის ასმაგი ოდენობა.
9.	საქმიანობის შედეგად ნიადაგის დეგრადაცია, რაც გამოიწვევს ეროზიულ პროცესებს, თუ ტყეკაფის ათვისებისთანავე შესაბამისი ტერიტორია აღდგენილ არ იქნა	ამ შემთხვევაში, ზიანი იანგარიშება ამ ტექნიკური რეგლამენტის მე-4 მუხლის შესაბამისად

	პირვანდელ ან მასთან მიახლოებულ მდგომარეობაში	
10.	გამოფისვა	გამოფისული შესაბამისი ხარისხის ხისთვის – ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი ხარისხის ხისთვის – პირველი კატეგორიის, ხოლო მეორე ხარისხის ხისთვის – მესამე კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის სამმაგი ოდენობა
11.	ტყის კულტურების განადგურება ან დაზიანება	ყოველ განადგურებულ ფესვის ყელზე 12 სმ-ზე ნაკლები დიამეტრის მქონე მცენარეზე – 20 ლარი
12.	წიწვიანი სახეობის მერქნიან მცენარეთა ფესვის ყელზე 12 სმ-მდე დიამეტრის სახეობების უკანონოდ მოჭრა ან წიწვიანი სახეობის მერქნიან მცენარეთა ფესვის ყელზე 12 სმ-ზე მეტი დიამეტრის სახეობებისათვის ვარჯის წვერის წაჭრით მცენარის დაზიანება	ყოველ მოჭრილ ან დაზიანებულ მცენარეზე – შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის შვიდმაგი ოდენობა
13.	მინდორსაცავი და ქარსაცავი ტყის ზოლების ან სხვა დამცავი ნარგავების დაზიანება, რაც მცენარის სასიცოცხლო ფუნქციის შეწყვეტას არ გამოიწვევს	დაზიანებული პირველი ხარისხის ხისთვის – შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის ერთმაგი ოდენობა; დაზიანებული მეორე ხარისხის ხისთვის – შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის მე-3 კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის ერთმაგი ოდენობა
14.	ტყის ნაყოფმომცემი (ჯონჯოლი, ქაცვი, კოჩხური, შინდი, ნუში და სხვა) მცენარეების მოჭრა	ყოველ მოჭრილ მცენარეზე – შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის ხუთმაგი ოდენობა
15.	ბზის ან უთხოვარის მოჭრა, ამოძირკვა ან დაზიანება ტოტების მოჭრით	ა) ყოველ მოჭრილ ან ამოძირკვულ უთხოვარზე ან/და ბზაზე ერთ ძირზე – შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის ათმაგი ოდენობა; ბ) თუ ცნობილია დაზიანებული მცენარეების რაოდენობა, ყოველ დაზიანებულ მცენარეზე – შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის 15%; გ) თუ დაზიანებული მცენარეების რაოდენობის დადგენა შეუძლებელია – ყოველ მოტეხილ 20 სმ-მდე სიგრძის ტოტზე – 1 ლარის ოდენობით, ხოლო ყოველ მოტეხილ 20 სმ-ზე მეტი სიგრძის ტოტზე – 2 ლარის ოდენობით
16.	ზეხმელი, ჩახერგილი (მათ შორის, წაქცეული) ხეების უნებართვოდ	ასეთ თითოეულ ხეზე – შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი

	მოჭრა, დამზადება	ჯგუფის მე-3 კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის ხუთმაგი ოდენობა
17.	უკანონო მოვება სახელმწიფო ტყის დაცულ ტერიტორიებზე	დაზიანებულ ან განადგურებულ მცენარეზე – შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის 5%
18.	საქართველოს ტყის ფართობის მითვისება (თვითნებური ან უკანონო დაკავება, ასევე დაუბრუნებლობა) შენობა-ნაგებობის განთავსებით (გარდა დროებითი შენობა-ნაგებობისა) (<i>შენიშვნა</i>)	შენობა-ნაგებობით დაკავებული ფართობის ყოველ კვადრატულ მეტრზე – შესაბამისი მუნიციპალიტეტის მიხედვით, ტექნიკური რეგლამენტის დანართ 1-ით გათვალისწინებული 1 ჰა ურწყავი სახნავის ათვისების საბაზისო ნორმატივის მიხედვით, 1 კვ.მ-ისთვის დადგენილი საბაზისო ნორმატივის შესაბამისად განსაზღვრული თანხის ხუთმაგი ოდენობა
19.	საქართველოს ტყის მიწებზე ტყის დაზიანება რადიექტიური, ბაქტერიოლოგიური, ქიმიური ან სხვა მავნე ნივთიერებებით, სამრეწველო, საყოფაცხოვრებო ან სხვაგვარი ჭამდინარე წყლებითა და ნარჩენებით, აგრეთვე მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევით	მიწის დაზიანების შემთხვევაში, ზიანი იანგარიშება ამ ტექნიკური რეგლამენტის მე-3 მუხლის შესაბამისად გამხმარ ან დაზიანებულ მერქნიან თითოეულ მცენარეზე, ასევე არამერქნიან თითოეულ მცენარეზე (ბუჩქნარები) – შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის ათმაგი ოდენობა
20.	ბუჩქების (ასევე ქვეტყის) ამოძირკვა, მოჭრა	ყოველ ასეთ მოჭრილ ან ამოძირკვულ მცენარეზე შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის ხუთმაგი ოდენობა; თუ ამოძირკვული მცენარის სახეობის დადგენა შეუძლებელია, ზიანის გაანგარიშება ხდება აღნიშნულ ფართობზე გაშენებული ან გაბატონებული სახეობის მიხედვით
21.	ტყის არამერქნული რესურსების უნებართვოდ შეგროვება სამეწარმეო მიზნით ან რესურსის მოპოვება ტყითსარგებლობის სანებართვო დოკუმენტში მითითებული ვადების დარღვევით ან ტერიტორიის გარეთ	გარემოდან ამოღებულ შესაბამის მცენარეთა არამერქნული რესურსებითა და მათი პროდუქტებით სარგებლობისთვის დაწესებული მოსაკრებლის ათმაგი ოდენობა
22.	ტყის მერქნიანი მცენარეების პროდუქტებითა და ხის მეორეხარისხოვანი მასალებით სამრეწველო მიზნით სარგებლობა ტყითსარგებლობის სანებართვო დოკუმენტის გარეშე ან სარგებლობა ტყითსარგებლობის სანებართვო დოკუმენტში მითითებული ვადების დარღვევით ან ტერიტორიის გარეთ	მოპოვებული პროდუქციის სარგებლობისთვის დაწესებული მოსაკრებლის ხუთმაგი ოდენობა
23.	უკანონო ხვნა დაცულ ტყეში	ყოველი 1 მ ² მოხნული მიწისთვის – 10 ლარი

24.	სანიტარიული ჭრის (ზეხმელი, ხმობადი, ძლიერ ფაუტი (ფუტურო) და მავნებლებით ძლიერ დაზიანებული ხეების მოჭრა) ისეთ სიხშირეში ჩატარება, რომელიც იწვევს სიხშირის 0,3-ზე ან ნაკლებზე დაყვანას განსაკუთრებული აუცილებლობის ან სათანადო არგუმენტების არარსებობისას	ა) მოჭრილი პირველი ხარისხის ხისთვის – შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისთვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის სამმაგი ოდენობა; ბ) მოჭრილი მეორე ხარისხის ხისთვის შესაბამის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისთვის შესაბამისი ჯგუფის მე-3 კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის სამმაგი ოდენობა
25.	უკანონო მრგვალი ხე-ტყის ტრანსპორტირება, შენახვა	შესაბამისი სახეობის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის პირველი კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის შვიდმაგი ოდენობა
26.	უკანონო ხე-ტყის (გარდა მრგვალი ხე-ტყისა (მორისა)) ტრანსპორტირება, შენახვა	შესაბამისი სახეობის ტყის მერქნიან სახეობათა (1 მ ³ -ის) სარგებლობისათვის შესაბამისი ჯგუფის მე-3 კატეგორიისთვის დადგენილი მოსაკრებლის შვიდმაგი ოდენობა.

შენიშვნა:

დროებითი შენობა-ნაგებობა არის ანაკრები ელემენტებისგან შედგენილი, ასაწყობ დასაშლელი ან/და მობილური კონსტრუქციული სისტემა, რომელიც მიწასთან ან/და წყალთან დაკავშირებულია საკუთარი წონით ან/და მშრალი არამონოლითური ჩამაგრებით და არ გააჩნია მიწისქვეშა სათავსები (გარდა სატრანსპორტო საშუალებისა).

დანართი 5

მწვანე ნარგავების აღდგენითი ღირებულება ლარებში

	I ჯგუფი	II ჯგუფი	III ჯგუფი	IV ჯგუფი		V ჯგუფი
4 სმ-მდე ჩათვლით	17	15	12	8	6	
4,1-8 სმ	32	30	22	17	13	
8,1-12 სმ	47	45	35	32	20	
12,1-16 სმ	62	60	45	42	27	
16,1-20 სმ	77	75	55	50	34	
20,1-24 სმ	92	90	65	55	41	
24,1-28 სმ	107	105	75	55	48	
28,1-32 სმ	122	120	90	55	55	
32,1-36 სმ	137	135	110	55	55	
36,1-40 სმ	152	150	130	55	55	
40,1-44 სმ	167	165	145	55	55	
44,1-48 სმ	182	180	160	55	55	
48,1-52 სმ	197	195	170	55	55	
52,1-56 სმ	212	210	180	55	55	

56,1 სმ-ის ზევით	235	225	200	55	55	
------------------	-----	-----	-----	----	----	--

დანართი 6 (25.02.2026 N 81)

თევზისა და სხვა ჰიდრობიონტების უკანონო მოპოვების შედეგად მიყენებული ზიანის ოდენობა

№	მოპოვებული რესურსი	ზიანის ოდენობა ერთ კილოგრამზე ლარებში
ქიცვიანი ზვიგენისებრნი		
1	ქიცვიანი ზვიგენი (კატრანი)	24,3
სკაროსისებრნი		
2	ზღვის მელა, ქიცვიანი სკაროსი	22,3
კუდჩხვლეტიასებრნი		
3	ზღვის კატა	22,3
ზუთხისებრნი		
4	სვია	155
5	ფორეჯი (ჯარადანა)	155
6	შავი ზღვა – აზოვის (კოლხური ზუთხი)	155
7	ფორონჯი (ატლანტური ზუთხი)	155
8	ტარადანა	155
ქაშაყისებრნი		
9	შავი ზღვის ქარსალა (შპროტი)	6
10	ჩვეულებრივი ქარსალა	6
11	ტროპიკული სარდინე	21,7
12	სარდინელა	21,7
13	პალიასტომის ქაშაყი (ლიპა ქაშაყი)	21,7
14	აზოვის ქაშაყი	21,7
15	შავი ზღვის ქაშაყი	24,5
16	შავი ზღვის ქაფშია	8,2
17	აზოვის ქაფშია	8,2
ორაგულისებრნი		
18	შავი ზღვის ორაგული	126
19	მდინარის/ტბის კალმახი	84,8
20	ცისარტყელა კალმახი	49,8
სიგისებრნი		
21	ჭაფალა	55
22	ლადოგური რიპუსი	26,4
23	პელიადი	26,4
24	ლადოგური სიგი	26,4
ქარიყლაპიასებრნი		
25	წერი (ქარიყლაპია)	24,1
გველთევზასებრნი		

26	მდინარის გველთევზა	120
27	ზღვის გველთევზა	120
კობრისებრნი		
28	ნაფოტა	18,5
29	მორვის ნაფოტა	41,2
30	კავკასიური ქაშაპი	20,5
31	ჯუჯა ქაშაპი	12,8
32	ფარფლწითელა	14,4
33	შავწარბა	25,2
34	სქელშუბლა	22,1
35	ჭერები	41,2
36	გუწუ (ლოქორია)	28,2
37	ტობი	41,2
38	ამიერკავკასიური ციმორი	41,2
39	ხრამული	60
40	წვერა	43
41	თრისა (შამაია)	45
42	კარჩხანა	18,7
43	თეთრი ამური	31,9
44	ჩვეულებრივი ბლიკა	38,2
45	ამიერკავკასიური ბლიკა	18,5
46	კაპარჭინა	41
47	მცირე ვიმბა	26,4
48	ტაფელა	10
49	ველური კობრი, გოჭა	60
50	მურწა	40
51	ჭანარი	41,2
ლღავისებრნი		
52	მდინარის ლღავი (ლოქო)	70
სარღანისებრნი		
53	სარღანი	82,5
ვირთევზასებრნი		
54	ზღვის ლლაბუტა	21,7
55	მერლანგი	78,9
56	მერლუზა	26,3
ზღვის ქორჭილასებრნი		
57	ლაგრაკი	36,5
მდ. ქორჭილასებრნი		
58	მდინარის ქორჭილა	18,2
59	ფარგა	34,3
სტავრიდასებრნი		
60	შავი ზღვის სტავრიდა	73,5
61	აზოვის სტავრიდა	73,5
ლუფარისებრნი		

62	ლუფარი	36,5
ნაგვერდულასებრნი		
63	ბაცი და მუქი ნაგვერდულა (კუზანულა)	66,3
სპარისებრნი		
64	ზღვის კარჩხანა	21,7
სმარიდისებრნი		
65	სმარიდა	21,7
ხონთქარასებრნი (ბარაბულისებრნი)		
66	შავი ზღვის ხონთქარა (ბარაბული)	87,3
ლაბრადისებრნი		
67	მწვანულა	21,7
ზღვის ურჩხულისებრნი		
68	ზღვის ურჩხული	25,8
ვარსკვლავთმრიცხველისებრნი		
69	ზღვის ძროხა (ვარსკვლავთმრიცხველი)	21,7
გველმზგავსასებრნი		
70	გველმზგავსა (ოფიდიონი)	21,7
სკუმბრიასებრნი		
71	თინუსი	37,5
72	პელამიდა	28
73	სკუმბრია	25,5
ლორჯოსებრნი		
74	მდინარის ღორჯოები	8,8
75	ზღვის ღორჯოები	22,1
76	ლორჯოსებრნი	14,4
სკორპენასებრნი		
77	სკორპენა (ზღვის ჩიქვი)	21,7
ზღვის მამლისებრნი		
78	ზღვის მამალი	40
კეფალისებრნი		
79	ჩვეულებრივი კეფალი (ლობანი)	32
80	ოქროსფერი კეფალი	32
81	მახვილცხვირა კეფალი	32
82	ელინგასი	32
ზღვის ენისებრნი		
83	ზღვის ენა	19,1
კალკანისებრნი		
84	შავი ზღვის კალკანი	142
კამბალასებრნი		
85	მდინარის კამბალა (გლოსა)	38,2
86	მდინარის კიბო	70
87	ლაპანი	21,2
88	მიდია და სხვა ორსაგდულიანი მოლუსკები	28,9
89	გარნელი (კრევერები) და სხვა ათფეხიანი	25

	კიბორჩხალები	
სხვა თევზები და ჰიდრობიონტები		
90	სხვა თევზები და ჰიდრობიონტები	12,5
91	წყალმცენარეები	0,50
ზღვის ძუძუმწოვრები		ზიანის ოდენობა თითოეულ ეგზემპლარზე, ლარებში
92	თეთრგვერდა დელფინი	7000
93	აფალინა	50 000
94	ზღვის ღორი	10 500

დანართი 7

**ცხოველთა სამყაროს ობიექტების უკანონოდ მოპოვებით გარემოსთვის მიყენებული
ზიანის გამოანგარიშება**

№	ცხოველთა სამყაროს ობიექტთა სახეობების ჩამონათვალი	ზიანის თანხა 1 სულზე ლარებში
	ლორიხვასნაირნი	
1.	წითელყელა ღორიხვა	45
2.	შავყელა ღორიხვა	45
	კოკონასნაირნი (მურტალასნაირნი)	
3.	დიდი კოკონა	30
4.	რუხლოყება კოკონა	30
5.	სწორნისკარტა (ან წითელყელა) კოკონა	30
6.	აპრეხილნისკარტა (ან შავყელა) კოკონა	30
7.	მცირე კოკონა	30
	ქარიშხალასნაირნი	
8.	ხმელთაშუაზღვის ქარიშხალა	40
	ვარხვისნაირნი	
9.	ვარდისფერი ვარხვი	250
10.	ქოჩორა (ხუჭუჭა) ვარხვი	250
11.	დიდი ჩვამა	45
12.	ქოჩორა ჩვამა	45
13.	მცირე ჩვამა	250
	ყარყატისნაირნი	
14.	რუხი ყანჩა	60
15.	წითური (ქარცი) ყანჩა	60
16.	დიდი თეთრი ყანჩა	60
17.	მცირე თეთრი ყანჩა	60
18.	ეგვიპტური (მწყემსი) ყანჩა	60
19.	ყვითელი ყანჩა	60

20.	ღამის ყანჩა	60
21.	მცირე ყარაულა	50
22.	დიდი ყარაულა (წყლის ბულა)	250
23.	ჟერო	250
24.	ივეოსი	50
25.	თეთრი ყარყატი	60
26.	შავი ყარყატი	60
	ფლამინგოსნაირნი	
27.	ჩვეულებრივი ფლამინგო	150
	ბატისნაირნი	
28.	წითელნისკართა (სისინა) გედი	400
29.	ყვითელნისკარტა (მყივანი) გედი	400
30.	მცირე მყივანი გედი	150
31.	რუხი ბატი	150
32.	მეკალოე ბატი	150
33.	მცირე თეთრშუბლა ბატი	300
34.	დიდი თეთრშუბლა ბატი	150
35.	წითელყელა ბატი (წითელჩიჩახვა კაზარი)	400
36.	ამლაყი იხვი	60
37.	წითელი იხვი	400
38.	გარეული იხვი	60
39.	რუხი იხვი	60
40.	თეთრშუბლა იხვი	60
41.	სტვენია იხვი (ჭიკვარა)	60
42.	ჭახჭახა იხვი (იხვინჯა)	50
43.	ბოლოსადგისა (კუდსადგისა) იხვი	50
44.	განიერნისკარტა იხვი	50
45.	მარმარილოსებრი იხვი	50
46.	წითელნისკარტა ყურყუმელა	300
47.	ქოჩორა ყვინთია	50
48.	ზღვის ყვინთია	50
49.	წითელთავა ყვინთია	50
50.	თეთრთავა ყვინთია	50
51.	თეთრფრთიანი გარიელა (ტურპანი)	400
52.	ამაყა	50
53.	დიდი ბატასინა	50
54.	გრძელნისკარტა ბატასინა	50
55.	მცირე ბატასინა	50
56.	თეთრთავა იხვი	400

	შევადნისნაირნი	
57.	შაკი	400
58.	თეთრკუდა ფსოვი (თეთრკუდა არწივი)	600
59.	წითელი ძერა (ბორა)	80
60.	ძერა	80
61.	გველიჭამია (ძერაბოტი)	600
62.	ქორცვეტა (შავთვალა მიმინო, ლევანმიმინო)	80
63.	მიმინო	80
64.	ქორი	50
65.	ჩვეულეზრივი კაკაჩა	50
66.	ფეხბანჯგვლიანი კაკაჩა	50
67.	ველის (გრძელფეხა) კაკაჩა	50
68.	კრაზანაჭამია (ირაო)	50
69.	ქორისეზრი არწივი	80
70.	ჩია არწივი	80
71.	ბექობის (თეთრმზრება) არწივი	550
72.	დიდი მყივანი არწივი (დიდი თეთრლაქებიანი არწივი)	60
73.	მცირე მყივანი არწივი (მცირე თეთრლაქებიანი არწივი)	60
74.	ველის არწივი	550
75.	მთის არწივი	550
76.	ფასკუნჯი	550
77.	ბატკანძერი (წვერიანი სვაჲი, ყაჯირი, კრავიჭამია)	550
78.	სვაჲი	550
79.	ორბი	550
80.	ჭაობის ძელქორი (ჭაობის ბოლობეჭედა)	80
81.	მინდვრის ძელქორი (მინდვრის ბოლობეჭედა)	80
82.	ველის ძელქორი (ველის ბოლობეჭედა)	80
83.	მდელოს ძელქორი (მდელოს ბოლობეჭედა)	80
84.	ზარი (გავაზი)	600
85.	წითელთავა შავარდენი	600
86.	შავარდენი	600
87.	მარჯანი	150
88.	ალალი	150
89.	წითელფეხა შავარდენი	150
90.	მცირე კირკიტა (ველის კირკიტა)	600
91.	ჩვეულეზრივი კირკიტა	80

	ქათმისნაირნი	
92.	კავკასიური როჭო	400
93.	კავკასიური შურთხი	200
94.	კასპიური შურთხი	400
95.	კაკაბი	40
96.	გნოლი	250
97.	მწყერი	30
98.	დურაჯი	500
99.	კოლხური ხოხობი	120
	წეროსნაირნი	
100.	რუხი წერო	400
101.	წეროტურფა	400
102.	სავათი	400
103.	სარსარაკი	400
104.	ლაინა	50
105.	ქათამურა	50
106.	მცირე ქათამურა	50
107.	პაწაწა ქათამურა	400
108.	ღაღლა	50
109.	წყლის ქათამურა	50
110.	მელოტა	50
111.	ხონთქრის ქათამი	400
	მეჭვავიასნაირნი	
112.	ზრვის კაჭკაჭი (სირკაჭკაჭი)	30
113.	ოჩოფეხა	200
114.	სადგისნისკარტა	200
115.	საყელოიანი წინტალა	30
116.	მცირე წინტალა	30
117.	ზღვის წინტალა	30
118.	ტიბუარა (მღრინავი)	30
119.	აზიური წინტალა	30
120.	სქელნისკარტა წინტალა	30
121.	ოქროსფერი მეჭვავია	30
122.	რუხი მეჭვავია (კვათარი)	30
123.	მეკენჭია	30
124.	პრანწია	30
125.	ველის პრანწია	30
126.	თეთრკულა პრანწია	30
127.	თავზოლა მექვიშია	30

128.	წითელგულა მექვიშია	30
129.	შავმუცელა მექვიშია	30
130.	თეთრკუდა მექვიშია	30
131.	მცირე მექვიშია (კოკორინა-ბელურა)	30
132.	ისლანდიური მექვიშია	30
133.	ქვიშაქექია	30
134.	წითელკისერა (მრგვალნისკარტა) ტივტივა	30
135.	რუხი აპრეხილნისკარტა მექვიშია	30
136.	წითელფეხა მენაპირე (მსევანი)	30
137.	ლაქებიანი წითელფეხა მენაპირე (კობტა ოვილო)	30
138.	მწვანეფეხა მენაპირე (დიდი ჭოვილო)	30
139.	ჭაობის მენაპირე (მერუე)	30
140.	ტყის მენაპირე	30
141.	შავი მენაპირე	30
142.	ჩვეულებრივი მექვიშია (მებორნე)	30
143.	ტურუხტანი (მაჩხუბარა კოკორინა)	30
144.	დიდი კრონშნეპი	30
145.	წვრილნისკარტა (მცირე) კრონშნეპი	30
146.	საშუალო კრონშნეპი	30
147.	დიდი (შავკუდა) ლია	30
148.	ზოლიანკუდა ლია	30
149.	ტყის ქათამი (ვალდშნეპი)	30
150.	დიდი ჩიბუხა (გოჭა)	30
151.	ჩიბუხა	30
152.	ჩიბუხელა (გარშნეპი)	30
153.	თვალჭყეტია	30
154.	შავფრთიანი მერცხალა	30
155.	ქლადფრთიანი მერცხალა	30
156.	წვრილნისკარტა თოლია	30
157.	დიდი შავთავა თოლია	200
158.	ტბის თოლია	30
159.	მცირე თოლია	30
160.	შავთავა თოლია	30
161.	სომხური თოლია	30
162.	ყვითელფეხა თოლია	30
163.	შავზურგა (ფრთაშავი) თოლია	30
164.	ზღვის დიდი თოლია	30
165.	ვეჟანი თოლია	30

166.	აუდოუნის თოლია	30
167.	განიერკუდა თოლია-მეკობრე	30
168.	ვიწროკუდა თოლია-მეკობრე	30
169.	გრძელკუდა თოლია-მეკობრე	30
170.	თოლისნისკარტა თევზიყლაპია	30
171.	ჭრელნისკარტა თევზიყლაპია	30
172.	ჩვეულეზრივი თევზიყლაპია	30
173.	მცირე თევზიყლაპია	30
174.	კასპიური თევზიყლაპია	200
175.	ფრთათეთრი თევზიყლაპია	30
176.	შავი თევზიყლაპია	30
177.	ლოყათეთრი თევზიყლაპია	30
	მტრედისნაირნი	
178.	თეთრმუცელა გვრიტჩიტა	30
179.	შავმუცელა გვრიტჩიტა	30
180.	გარეული მტრედი	30
181.	გულიო (გვიძინი)	30
182.	ქედანი	30
183.	ჩვეულეზრივი გვრიტი	30
184.	საყელოიანი გვრიტი	30
185.	სენეგალური (მაცინარა) გვრიტი	30
186.	გუგულისნაირნი	
187.	გუგული	30
188.	ბუსნაირნი	
189.	ზარნაშო	50
190.	ყურეზიანი ბუ (ოლოლი)	50
191.	ჭაობის ბუ	50
192.	წყრომი	50
193.	ბუკიოტი	50
194.	ჭოტი	40
195.	ტყის ბუ	40
196.	ბუხრინწა	40
	უფეხურასნაირნი	
197.	უფეხურა	40
	ნამგალასნაირნი	
198.	ნამგალა	30
199.	მეკირია (ანუ თეთრმუცელა ნამგალა)	30
	ყაპყაპისნაირნი	
200.	ოქროსფერი კვირიონი	30

201.	მწვანე კვირიონი	30
202.	ყაპყაპი	30
203.	ალკუნი	30
204.	ოფოფი	30
	კოდალასნაირნი	
205.	შავი კოდალა	40
206.	მწვანე კოდალა	40
207.	სირიული კოდალა	40
208.	დიდი ჭრელი კოდალა	200
209.	საშუალო ჭრელი კოდალა	40
210.	თეთრზურგა კოდალა	40
211.	მცირე ჭრელი კოდალა	40
212.	მაქცია	40
	ბელურასნაირნი	
213.	რქოსანი ტოროლა	30
214.	მცირე მოკლეთითა ტოროლა	30
215.	დიდი მოკლეთითა ტოროლა	30
216.	ორკოპლიანი ტოროლა	30
217.	ველის ტოროლა	30
218.	ფრთათეთრი ტოროლა	30
219.	ტყის ტოროლა	30
220.	მინდვრის ტოროლა	30
221.	ქოჩორა ტოროლა	30
222.	სოფლის მერცხალი	30
223.	კლდის მერცხალი	30
224.	მენაპირე მერცხალი	30
225.	ქალაქის მერცხალი	30
226.	ტყის მწყერჩიტა	30
227.	მდელოს მწყერჩიტა	30
228.	წითელგულა მწყერჩიტა	30
229.	მთის მწყერჩიტა	30
230.	მინდვრის მწყერჩიტა	30
231.	თეთრი ბოლოქანქარა	30
232.	რუხი ბოლოქანქარა	30
233.	ყვითელი ბოლოქანქარა	30
234.	ყვითელთავა ბოლოქანქარა	30
235.	მედუდუკე	30
236.	რუხი ღაჟო	30
237.	შავშუბლა ღაჟო	30

238.	წითელთავა ღაჟო	150
239.	ჩვეულებრივი ღაჟო	30
240.	ტყის ჭვინტაკა	30
241.	თეთრწარბა ჭვინტაკა	30
242.	ალპური ჭვინტაკა	30
243.	ჭრიჭინა-მეჩალია	30
244.	ჭრიჭინა-ჩიტი	30
245.	ბულბულისებრი ჭრიჭინა-ჩიტი	30
246.	ლელიანის მეჩალია	30
247.	ჭაობის მეჩალია	30
248.	ლელიანის დიდი მეჩალია (შაშვისებრი მეჩალია)	30
249.	შავთხემა მეჩალია	30
250.	ჭახჭახა მეჩალია	30
251.	წყლის მეჩალია	30
252.	გრძელკუდა მეჩალია	30
253.	ფართოკუდა ლერწამა	30
254.	მწვანე ბუტბუტა (მქირდავი)	30
255.	ბაცი ბუტბუტა (მქირდავი)	30
256.	ბოლომქნევარა ბუტბუტა (მქირდავი)	30
257.	მურა ბუტბუტა (მქირდავი)	30
258.	დიდი თეთრყელა ასპუჭაკა	30
259.	მცირე თეთრყელა ასპუჭაკა	30
260.	ბალის ასპუჭაკა	30
261.	მიმინოსებრი ასპუჭაკა	30
262.	შავთავა ასპუჭაკა	30
263.	ყვითელთვალა ასპუჭაკა	30
264.	წითელთვალა ასპუჭაკა	30
265.	გაზაფხულა ჭივჭავი (ყარანა)	30
266.	ჩვეულებრივი ჭივჭავი (ყარანა)	30
267.	კავკასიური ჭივჭავი (ყარანა)	30
268.	თეთრმუცელა ჭივჭავი (ყარანა)	30
269.	მომწვანო ჭივჭავი (ყარანა)	30
270.	ყვითელთავა ნარჩიტა (ღაბუაჩიტი)	30
271.	წითელთავა ნარჩიტა (ღაბუაჩიტი)	130
272.	რუხი ბუზიჭერია (მემატლია)	30
273.	ჭრელი ბუზიჭერია (მემატლია)	30
274.	თეთრყელა ბუზიჭერია (მემატლია)	30
275.	წითელყელა (მცირე) ბუზიჭერია (მემატლია)	30

276.	ნახევრად-თეთრყელა ბუზიჭერია (მემატლია)	30
277.	შავთავა ოვსადი	30
278.	თეთრწარბა (მდელოს) ოვსადი	30
279.	კლდის ლურჯი შაშვი	30
280.	კლდის ჭრელი შაშვი	30
281.	ჩვეულებრივი მეღორღია	30
282.	უდაბნოს მეღორღია	30
283.	ბუქნია-მეღორღია	30
284.	წითელკუდა მეღორღია	30
285.	შავყურა მეღორღია	30
286.	შავზურგა მეღორღია (მელოტჩიტა)	30
287.	თეთრზურგა მეღორღია (მელოტჩიტა)	30
288.	შავი ბოლოცეცხლა	30
289.	ბოლოცეცხლა	30
290.	წითელმუცელა ბოლოცეცხლა	130
291.	გულწითელა	30
292.	ცისფერგულა	30
293.	აღმოსავლური ბულბული (იადონი)	40
294.	ჩვეულებრივი ბულბული (იადონი)	40
295.	თეთრყელა ბულბული (იადონი)	40
296.	ჟღალი ბულბული (მაფშალია, წითური ასპუჭაკა)	130
297.	შაშვი	50
298.	თეთრგულა შაშვი	50
299.	რუხთავა შაშვი	50
300.	თეთრწარბა (ფრთაწითელი) შაშვი	50
301.	წრიპა შაშვი (მგალობელი შაშვი)	50
302.	ჩხართვი	50
303.	შავყელა შაშვი (ჯიჯღი)	50
304.	ულვაშა წივწივა	140
305.	თოხიტარა	40
306.	ჩვეულებრივი რემეზი (თერძი)	40
307.	მცირე წივწივა (წიწკანა)	40
308.	დიდი წივწივა (წიწკანა)	40
309.	მოლურჯო წივწივა (წიწკანა)	40
310.	შავთავა წივწივა (წიწკანა)	40
311.	ხმელთაშუა ზღვის წივწივა (წიწკანა)	40
312.	ქოჩორა წივწივა (წიწკანა)	40
313.	ჩვეულებრივი ხეცოცია	40

314.	დიდი კლდეცოცია	40
315.	მცირე კლდეცოცია	40
316.	შავთავა ხეცოცია	40
317.	ფრთაწითელი კლდეცოცია	40
318.	ჩვეულებრივი მგლინავა	40
319.	მოკლეთითა მგლინავა	140
320.	ჭინჭრაქა (ღობემძვრალა)	40
321.	წყლის შაშვი	40
322.	მეფეტვია (ანუ მინდვრის გრატა)	40
323.	კლდის გრატა	40
324.	მოყვითალო გრატა	40
325.	შავყელა გრატა	40
326.	შავთავა გრატა	40
327.	ბადის გრატა	40
328.	ლელიანის გრატა	40
329.	რუხკისერა გრატა	40
330.	მოზამთრე (ან ჩრდილოეთის) სკვინჩა	40
331.	სკვინჩა (ნიბლია)	40
332.	ჩიტბატონა	40
333.	შავთავა მწვანულა	40
334.	მწვანულა	40
335.	მთის ჭვინტა	40
336.	ჭვინტა (მეკანაფია)	40
337.	სტვენია	40
338.	კულუმბური	40
339.	ფრთაწითელი კოჭობურა	130
340.	წითელშუბლა მთიულა	40
341.	მოყვითალო მთიულა	40
342.	ჩვეულებრივი კოჭობა	40
343.	დიდი კოჭობა	130
344.	ნისკარტმარწყხა	40
345.	შავგულა (ესპანური) ბელურა	30
346.	მინდვრის ბელურა	30
347.	სახლის ბელურა	30
348.	მეთოვლია	30
349.	კლდის ბელურა	30
350.	მკრთალი (მოკლეთითა) კლდის ბელურა	30
351.	შოშია (შროშანი)	40
352.	ვარდისფერი შოშია (ტარბი)	40

353.	მოლალური	40
354.	ჩხიკვი	40
355.	კაჭკაჭი	40
356.	წითელნისკარტა მალრანი	30
357.	ყვითელნისკარტა მალრანი	30
358.	ყორანი	40
359.	ჭილყვავი	30
360.	რუხი ყვავი	40
361.	ჭკა	30
362.	სხვა ფრინველები	20

ძუძუმწოვრები		
ძაღლისებრნი, მგლისებრნი		
363.	ტურა	75
364.	მგელი	300
365.	ენოტისებური ძაღლი	10
366.	მელა	250
დათვისებრნი		
367.	დათვი	10000
ენოტისებრნი		
368.	ენოტი	10
კვერნისებრნი		
369.	წავი, კავკასიური წაულა, ჭრელტყავა	500
370.	კვერნა	100
371.	მაჩვი	100
აფთარისებრნი		
372.	ზოლებიანი აფთარი	1000
კატისებრნი		
373.	ტყის კატა	50
374.	ჯიქი	5000
375.	კავკასიური ფოცხვერი	1000
ლორისებრნი		
376.	გარეული ღორი	1000
ირმისებრნი		
377.	შველი	5000
378.	ირემი	15000
ღრურქიანები		
379.	ქურციკი (ჯეირანი)	10000
380.	ნიამორი	10000
381.	არჩვი	6000
382.	ჯიხვი	13000
ციცვისებრნი		

383.	ციყვი	10
ზაზუნასებრნი		
384.	ამიერკავკასიური ზაზუნა	20
ნუტრიასებრნი		
385.	ნუტრია	10
კურდღლისებრნი		
386.	კურდღელი	20
387.	სხვა ძუძუმწოვრები	10
ამფიბიები		
სალამანდრისებრნი		
388.	კავკასიური გრძელკუდა სალამანდრა	100
389.	სავარცხლიანი ტრიტონი	20
390.	ჩვეულებრივი ტრიტონი	20
391.	მცირეზიური ტრიტონი	70
მეყარისებრნი		
392.	სირიული ყოტი (სირიული მეყარი)	50
393.	ჯვარულა (კავკასიური ჯვრიანა)	40
ვასაკისებრნი		
394.	ვასაკა	20
ბაყაყისებრნი		
395.	ტბის ბაყაყი	10
396.	ამიერკავკასიური (კამერანოსეული) ბაყაყი	10
გომბეშოსებრნი		
397.	მწვანე გომბეშო	10
398.	ჩვეულებრივი გომბეშო	10
399.	სხვა ამფიბიები	10
ქვეწარმავლები, რეპტილიები		
მტკნარი წყლის კუსებრნი		
400.	კასპიური კუ	15
401.	ჭაობის კუ	15
ხმელეთის კუსებრნი		
402.	ხმელთაშუაზღვის კუ	100
შიშველთითა გეკონისებრნი		
403.	შიშველთითა გეკონი	20
ჯოჯოსებრნი		
404.	კავკასიური ჯოჯო	20
ბოხმეჭასებრნი		
405.	ბოხმეჭა	15
406.	გველბოკერა	20
სცინკისებრნი		
407.	გრძელფეხა სცინკი	70
408.	აზიური აბლეფარუსი	20
ნამდვილი ხვლიკისებრნი		

409.	ზოლიანი ხვლიკი	15
410.	საშუალო (სამზოლიანი) ხვლიკი	15
411.	ქართული ხვლიკი	15
412.	მარდი ხვლიკი	10
413.	კლდიური ხვლიკი	10
414.	მტკვრის (პორჩინსკისეული) ხვლიკი	15
415.	დალისეული ხვლიკი	15
416.	ართვინული (დერიუგინისეული) ხვლიკი	15
417.	კოხტა გველთავა	15
418.	მარდი ფსვენი	15
419.	ფერადი ფსვენი	15
გველბრუცასებრნი		
420.	გველბრუცა	15
მახრჩობელასებრნი		
421.	ველის (დასავლური) მახრჩობელა	50
ანკარასებრნი		
422.	წყლის ანკარა	20
423.	ჩვეულებრივი ანკარა	20
424.	წენგოსფერი მცურავი	20
425.	ყვითელმუცელა (წითელმუცელა) მცურავი	20
426.	ამიერკავკასიური მცურავი	20
427.	ნაირფერი (ფერადი) მცურავი	20
428.	გრძელი მცურავი (ესკულაპისეული გველი)	50
429.	ოთხზოლიანი მცურავი	20
430.	სპილენძა	20
431.	სახეებიანი მცურავი	20
432.	საყელოიანი ეირენისი	20
433.	წყნარი ეირენისი	20
434.	კატისთვალა გველი	20
435.	მალპოლონი	20
გველგესლასებრნი		
436.	კავკასიური (კაზნაკოვისეული) გველგესლა	50
437.	ველის გველგესლა	20
438.	გიურზა	30
439.	ცხვირქოსანი (მარტორქა) გველგესლა	50
440.	სხვა ქვეწარმავლები	15

**ზედაპირული წყლის ობიექტებში მავნე ნივთიერებათა ჩაშვებით გარემოსთვის
მიყენებული ზიანის გამოსაანგარიშებელი ცხრილი**

№	მავნე ნივთიერებათა დასახელება	ერთი ტონა დამაბინძურებელი ნივთიერების ჩაშვების მაჩვენებელი (ლარებში)
1	2	3
ა) არაორგანული ნივთიერებანი:		
1.	შეწონილი ნივთიერებანი	100
2.	სულფატები	250
3.	ქლორიდები	100
4.	ფოსფატები	1250
5.	ბორი, ტიტანი	2000
6.	ციანიდები	250 000
7.	ფტორიდები	4000
ლითონის იონები		
8.	ვოლფრამი, სპილენძი, ქრომი, ტყვია, კადმიუმი, ვანადიუმი, სელენი,	200 000
9.	ნიკელი, მანგანუმი, კობალტი, თუთია, ტელური,	20 000
10.	დარიშხანი, სტიბიუმი	40 000
11.	რკინა, ალუმინი	500
12.	ბერილიუმი, თალიუმი, მოლიბდენი	200 000
13.	ვერცხლისწყალი	300 000
14.	ბარიუმი	250
ბ) ორგანული ნივთიერებანი:		
15.	ეთილენი	500
16.	ბიოქიმიური მოთხოვნილება ჟანგბადზე	650
17.	საერთო აზოტი, სხან-ი (დეტერგენტები), მეთანოლი	2500
18.	ნავთობპროდუქტები, ფორმალდეჰიდი, აცეტონი, კეტონები, ბუთილის სპირტი	10 000
19.	ფენოლები	200 000
20.	მაღალტოქსიკური ლითონორგანიკა	300 000

დანართი 9

**ზღვაში ნავთობპროდუქტების ჩაშვებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის
გამოსაანგარიშებელი ცხრილი**

ნავთ. (ტონებში)	ავარიული ჩაშვები- სათვის, Aანავთ. (ათას	მუდმივი (ზენორმატიული) ჩაშვებისათვის, Aმნავთ.	პნავთ (ტონებში)	ავარიული ჩაშვებისა თვის, Aანავთ.	მუდმივი (ზენორმატიული) ჩაშვებისათვის, Aმნავთ.
--------------------	--	--	--------------------	---	--

	ლარებში)	(ათას ლარებში)		(ათას ლარებში)	(ათას ლარებში)
0,10	36,88	4,98	2,50	219,04	18,80
0,11	39,0	5,14	3,00	249,30	20,40
0,13	41,86	5,40	3,50	269,88	21,70
0,16	48,10	5,76	4,00	295,62	21,90
0,20	53,44	6,18	5,00	343,72	25,96
0,25	60,36	6,64	6,00	393,58	28,44
0,30	67,68	7,02	7,50	463,02	31,86
0,35	72,48	7,38	9,00	534,24	34,96
0,40	79,60	7,68	10,00	584,10	36,88
0,50	89,40	8,26	11,00	642,88	39,0
0,60	97,96	8,92	13,00	755,08	41,86
0,75	109,90	9,94	16,00	927,0	48,10
0,90	123,24	10,90	20,00	1152,0	53,44
1,00	131,80	11,46	25,00	1443,0	60,36
1,10	138,54	12,30	30,00	1719,0	67,68
1,30	155,10	13,08	40,00	2280,0	79,60
1,60	172,56	14,56	50,00	2841,0	89,40
2,00	193,24	16,32			

შენიშვნა დანართ 9-ზე:

A^ანავთ.-ს და A^მნავთ.-ს შუალედური მნიშვნელობების (რომლებიც არ არიან ნაჩვენები ცხრილში) განსაზღვრისთვის გამოიყენება ინტერპოლაცია უახლოეს მნიშვნელობებს შორის.

იმ შემთხვევაში, როდესაც P_{ნავთ}<0,10 ტ, ზიანის მნიშვნელობები გამოიანგარიშება შემდეგი ფორმულით:

ავარიული ჩაშვებისთვის:

A^ა ნავთ. = 184,4 (ათასი ლარი/ტ) ფ P_{ნავთ}.(ტ)

მუდმივი ჩაშვებისთვის:

A^მ ნავთ. = 24,9 (ათასი ლარი/ტ) ფ P_{ნავთ}. (ტ)

იმ შემთხვევაში, როდესაც P_{ნავთ}>50 ტ, ზიანის მნიშვნელობები გამოიანგარიშება შემდეგი ფორმულებით:

ავარიული ჩაშვებისთვის:

A^ა ნავთ. = 28,41 (ათასი ლარი/ტ) ფ P_{ნავთ}. (ტ)

მუდმივი ჩაშვებისთვის:

A^მ ნავთ. = 0,90 (ათასი ლარი/ტ) ფ P_{ნავთ}. (ტ)

**ზღვაში ორგანულ ნივთიერებათა ჩაშვებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის
გამოსაანგარიშებელი ცხრილი (ქანგბადის ბიოლოგიური მოთხოვნილების
მიხედვით)**

Pჟბმ (ტონა)	ავარიული ჩაშვებისათვის, Aა ჟბმ (ათას ლარებში)	მუდმივი (ზენორმატიული) ჩაშვებისათვის, Aმჟბმ (ათას ლარებში)	Pჟბმ (ტონა)	ავარიული ჩაშვები-სათვის, Aა ჟბმ (ათას ლარებში)	მუდმივი (ზენორმა ტიული) ჩაშვებისა თვის, Amჟბმ (ათას ლარებში)
0,10	30,28	8,38	3,50	376,66	22,56
0,20	39,72	10,14	4,00	425,62	23,44
0,30	49,86	11,38	5,00	525,34	24,56
0,40	60,72	12,34	6,00	625,06	26,26
0,50	70,72	13,14	7,50	771,10	27,94
0,60	81,22	13,80	9,00	915,34	29,38
0,75	97,06	14,70	10,00	1011,52	30,28
0,90	112,20	15,42	15,00	1576,02	35,98
1,00	122,52	15,94	20,00	1941,10	39,72
1,10	133,56	16,36	25,00	2393,40	45,06
1,30	153,16	17,44	30,00	2850,0	49,86
1,60	183,42	18,16	35,00	3288,0	55,74
2,00	226,60	19,32	40,00	3723,0	60,72
2,50	274,26	20,58	50,00	4587,0	70,72
3,00	325,90	21,64			

შენიშვნა დანართ 10-ზე:

Aაჟბმ და Amჟბმ შუალედური მნიშვნელობების (რომლებიც არ არიან ნაჩვენები ცხრილში) განსაზღვრისთვის გამოიყენება ინტერპოლაცია უახლოეს მნიშვნელობებს შორის.

იმ შემთხვევაში, როდესაც $P_{\text{ჟბმ}} < 0,10$ ტონაზე, ზიანის სიდიდეები გამოიანგარიშება შემდეგი ფორმულების გამოყენებით:

ავარიული ჩაშვებისთვის:

$A_{\text{აჟბმ}} = 151,4$ (ათასი ლარი/ტ) ფ $P_{\text{ჟბმ}}$ (ტ)

მუდმივი ჩაშვებისთვის:

$A_{\text{მჟბმ}} = 41,9$ (ათასი ლარი/ტ) ფ $P_{\text{ჟბმ}}$ (ტ)

იმ შემთხვევაში, როდესაც $P_{\text{ჟბმ}} > 50,0$ ტ, ზიანის სიდიდეები გამოიანგარიშება შემდეგი ფორმულების გამოყენებით:

ავარიული ჩაშვებისთვის:

$A_{\text{აჟბმ}} = 45,87$ (ათასი ლარი/ტ) ფ $P_{\text{ჟბმ}}$ (ტ)

მუდმივი ჩაშვებისთვის:

$A_{\text{მჟბმ}} = 0,71$ (ათასი ლარი/ტ) ფ $P_{\text{ჟბმ}}$ (ტ)

**ზღვაში შეწონილი ნაწილაკების ჩაშვებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის
გამოსაანგარიშებელი ცხრილი**

Pშ.ნ. (ტონა)	ავარიული ჩაშვებისათვის, Aაშ.ნ. (ათას ლარებში)	მუდმივი (ზენორმატიული) ჩაშვებისათვის, Aშშ.ნ. (ათას ლარებში)	Pშ.ნ. (ტონა)	ავარიული ჩაშვებისათვის, Aაშ.ნ. (ათას ლარებში)	მუდმივი (ზენორმატიული) ჩაშვებისათვის, Aშშ.ნ. (ათას ლარებში)
0,10	14,80	1,42	4,00	117,32	9,28
0,20	21,60	2,04	5,00	141,16	10,50
0,30	27,12	2,50	6,00	164,32	11,44
0,35	29,52	2,70	7,50	197,88	12,78
0,40	31,68	2,88	9,00	230,32	14,10
0,50	35,82	3,24	10,00	251,46	14,80
0,60	39,72	3,54	15,00	381,10	19,12
0,75	44,82	3,96	20,00	474,52	21,60
0,90	49,68	4,32	25,00	588,76	24,46
1,00	52,50	4,46	30,00	702,22	27,04
1,60	68,70	5,82	35,00	815,08	29,44
2,00	77,12	6,52	40,00	927,46	31,68
2,50	87,10	6,72	50,00	1151,52	35,82
3,50	104,88	8,68			

შენიშვნა დანართი 11-ზე:

A^ა შ.ნ. და A^მ შ.ნ. შუალედური მნიშვნელობების (რომლებიც არ არიან ნაჩვენები ცხრილში) განსაზღვრისთვის გამოიყენება ინტერპოლაცია უახლოეს მნიშვნელობებს შორის.

იმ შემთხვევაში, როდესაც Pშ.ნ. < 0,10 ტონაზე, ზიანის სიდიდეები გამოიანგარიშება შემდეგი ფორმულების გამოყენებით:

ავარიული ჩაშვებისთვის:

A^ა შ.ნ. = 74,0 (ათასი ლარი/ტ) ფ Pშ.ნ. (ტ);

მუდმივი ჩაშვებისთვის:

A^მ შ.ნ. = 7,1 (ათასი ლარი)/ტ ფ Pშ.ნ. (ტ);

იმ შემთხვევაში, როდესაც Pშ.ნ. > 50,0 ტონაზე, ზიანის სიდიდეები გამოიანგარიშება შემდეგი ფორმულებით:

ავარიული ჩაშვებისთვის:

A^ა შ.ნ. = 11,52 (ათასი ლარი)/ტ ფ Pშ.ნ. (ტ);

მუდმივი ჩაშვებისთვის:

A^მ შ.ნ. = 0,36 (ათასი ლარი)/ტ ფ Pშ.ნ. (ტ).

**ზღვაში მავნე ნივთიერებათა ჩაშვებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის
გამოსაანგარიშებელი ცხრილი, მათი ტოქსიკურობის კატეგორიების მიხედვით**

ავარიული ჩაშვებისათვის A ^{ამ.ნ.} ათას ლარებში				მუდმივი (ზენორმატიული) ჩაშვებისათვის A ^{მ.ნ.} ათას ლარებში		
Pმ.ნ. ტონა	A	B	C და D	A	B	C და D
0.10	169,84	32,04	6,30	101,34	15,48	2,26
0.20	200,70	38,94	7,56	108,88	17,02	2,58
0.30	221,34	43,62	8,58	113,56	18,24	2,82
0.40	250,56	49,50	9,78	116,98	19,08	2,98
0.50	275,86	54,64	10,78	119,74	19,72	3,16
0.60	298,48	59,16	11,68	122,10	20,16	3,24
0.75	328,74	65,28	12,90	124,86	20,94	3,42
0.90	357,62	70,74	13,96	127,24	21,54	3,54
1.00	372,0	74,10	14,62	128,42	21,88	3,64
1.10	397,7	77,26	15,24	129,90	23,70	3,70
1.30	416,7	83,16	16,44	132,18	22,74	3,84
1.60	480,36	94,36	18,32	153,04	23,46	3,82
2.00	559,62	107,98	20,68	138,22	24,28	5,70
2.50	652,0	123,64	23,50	141,46	25,08	4,38
3.00	738,6	138,90	25,96	144,12	25,72	4,54
3.50	820,96	157,66	28,26	146,46	26,32	4,72
4.00	899,62	164,44	30,36	148,50	26,92	4,84
5.00	1048,02	188,22	34,32	151,98	28,26	5,04
6.00	1197,38	210,30	37,92	154,86	28,42	5,26
7.50	1383,24	240,78	42,88	158,52	29,56	5,50
9.00	1567,12	269,10	47,38	165,60	31,12	5,82
10.00	1713,36	298,30	51,58	169,84	32,04	6,30
15.00	2426,38	392,74	71,40	187,54	35,26	6,88
20.00	2621,7	480,46	90,18	200,70	38,94	7,66
25.00	3722,78	564,88	107,98	211,92	41,46	8,10
30.00	4344,0	645,0	125,88	221,36	43,65	8,58
40.00	5544,0	794,94	157,68	250,56	49,50	9,78
50.00	666696,06	934,92	188,76	275,86	54,64	10,78

შენიშვნა დანართი 12-ზე:

A^{ამ.ნ.}-ს და A^{მ.ნ.}-ს შუალედური მნიშვნელობების (რომლებიც არ არიან ნაჩვენები ცხრილში) განსაზღვრისთვის გამოიყენება ინტერპოლაცია უახლოეს მნიშვნელობებს შორის.

იმ შემთხვევაში, როდესაც Pმ.ნ.<0.10 ტონაზე, ზიანის სიდიდეები გამოიანგარიშება მავნე ნივთიერებების ტოქსიკურობის კატეგორიის (A, B, C და D) მიხედვით, შემდეგი ფორმულების გამოყენებით:

ავარიული ჩაშვებისთვის:

A-კატეგორიისათვის: Aზ(ა)მ.წ. = 1688,4 (ათ. ლარი/ტონა) ფ Pმ.წ. (ტ)
 B-კატეგორიისათვის: Aზ(ა)მ.წ. = 320,4 (ათ. ლარი/ტონა) ფ Pმ.წ. (ტ)
 C და D-კატეგორიისათვის: Aზ(ა)მ.წ. = 63,0 (ათ. ლარი/ტონა) ფ Pმ.წ. (ტ)
მუდმივი ჩაშვებისთვის:

A-კატეგორიისათვის: Aმმ.წ. = 113,4 (ათ. ლარი/ტონა) ფ Pმ.წ. (ტ)
 B-კატეგორიისათვის: Aმმ.წ. = 154,8 (ათ. ლარი/ტონა) ფ Pმ.წ. (ტ)
 C და D-კატეგორიისათვის: Aმმ.წ. = 22,6 (ათ. ლარი/ტონა) ფ Pმ.წ. (ტ)

იმ შემთხვევაში, როდესაც Pმ.წ. > 50 ტონაზე, ზიანის სიდიდეები გამოიანგარიშება მავნე ნივთიერებათა ტოქსიკურობის კატეგორიის (A, B, C და D) მიხედვით, შემდეგი ფორმულების მიხედვით:

ავარიული ჩაშვებისთვის:

A-კატეგორიისათვის: Aზ(ა)მ.წ. = 13,92 (ათ. ლარი/ტონა) ფ Pმ.წ. (ტ)
 B-კატეგორიისათვის: Aზ(ა)მ.წ. = 18,70 (ათ. ლარი/ტონა) ფ Pმ.წ. (ტ)
 C და D-კატეგორიისათვის: Aზ(ა)მ.წ. = 3,78 (ათ. ლარი/ტონა) ფ Pმ.წ. (ტ)

მუდმივი ჩაშვებისთვის:

A-კატეგორიისათვის: Aმმ.წ. = 5,52 (ათ. ლარი/ტონა) ფ Pმ.წ. (ტ)
 B-კატეგორიისათვის: Aმმ.წ. = 1,10 (ათ. ლარი/ტონა) ფ Pმ.წ. (ტ)
 C და D-კატეგორიისათვის: Aმმ.წ. = 0,22 (ათ. ლარი/ტონა) ფ Pმ.წ. (ტ)

დანართი 13

გემების მიერ თხევადი ან მშრალი ტვირთის სახით გადასატანი მავნე ნივთიერებების ტოქსიკურობის კატეგორიები

N	ტოქსიკურობის კატეგორიები		
	A	B	C და D
1.	აკროლეინი	აკრილონიტრილი	აცეტალდეჰიდი
2.	გოგირდნახშირბადი	ალკილბენზოლ-სულფონატი (განშტოებული ჯაჭვი)	მმარმჟავა
3.	კრეოზოტი	აკრილის სპირტი	მმარმჟავას ანჰიდრიდი
4.	აცეტონციანჰიდრიდი	ამიაკი (28% წყალხსნარი)	აცეტონი
5.	კრეზოლი	ქლოროვანი ბენზინი	აცეტილ ქლორიდი
6.	ტექნიკური კრეზოლი	n-ერბოვანი ალდეჰიდი	ადიპინის მჟავის ციტრილი
7.	დიქლორბენზოლი	ერბომჟავა	ალკილბენზოლსულ-ფონატი (პირდაპირი ჯაჭვი)
8.	ნაფთალინი (გამლღვალა)	ქაფურის ზეთი	ქლოროვანი ალილი
9.	ფოსფორი (ელემენტარული)	ოთხქლორიანი ნახშირბადი	შაბი (15% ხსნარი)
10.	ნატრიუმის პენტაქლორ-ფენოლიატი (ხსნარი)	ქლოროფორმი	მმარმჟავას იზოამილის ეთერი

11.	ტეტრაეთილტყვია	პარა-ქლორტოლუოლი	II-ამილაცეტატი
12.	ტეტრამეთილტყვია	კროტონის ალდეჰიდი	II-ამილის სპირტი
13.	ტუნგოს ზეთი	დიქლორეთილის ეთერი	ანილინე
14.	ოიტციკოს ზეთი	დიქლორპროპილენისა და დიქლორპროპანის ნარევი (ნიადაგის ფუმიგანტი)	ბენზოლი
15.		ეპიქლორჰიდრინი	ბენზილის სპირტი
16.		ბრომოვანი ეთილენი (დიბრომეთანი)	მმარმჟავას ბუთილის ეთერი
17.		ქლოროვანი ეთილენი (დიქლორეთანი)	მმარმჟავას მეორადი ბუთილის ეთერი
18.		ფტორწყალბადმჟავა (40% წყალხსნარი)	II-ბუთილაკრილატი
19.		ქლოროვანი მეთილენი	ბუთილენგლიკოლი (გლიკოლი)
20.		მონოქლორბენზოლი	ბუთილმეტაკრილატი
21.		პენტაქლორეთანი	კალციუმის ჰიდროქსიდი (ხსნარი)
22.		ტეტრაქლორეთილენი	კალიუმის ჰიდროჟენი
23.		ფენოლი	ქლორმმარმჟავა
24.		პირიდინი	ქლორსულფანოლის მჟავა
25.		ტრიქლორეთილენი	ლიმონის მჟავა (10-25%)
26.		ხის სპირტი	კუმოლი
27.		მეთანოლი	ციკლოპექსანი
28.			ციკლოპექსანოლი
29.			ციკლოპექსანონი
30.			პარა-ციმოლი (იზოპრენილტოლუოლი)
31.			დეკაჰიდრონაფთალინი
32.			დიეთილამინი
33.			დიეთილბენზოლი (იზომერების ნარევი)
34.			დიეთილის ეთერი
35.			მონოეთილის ეთერი
36.			დიეთილენგლიკოლი (უბრალო მონოეთილის ეთერი)
37.			დიეთილკეტონი (3-პენტანონი)
38.			დიიზობუთილკეტონი
39.			დიიზოპროპანოლამინი
40.			დიიზოპროპილამინი
41.			დიმეთილამინი (40% წყალხსნარი)
42.			დიმეთილეთანოლამინი (2-დიმეთილამინოეთანოლი)
43.			დოდეცილბენზოლი
44.			2-ეტოქსიეთილაცეტატი

45.		ეთილაცეტატი
46.		ეთილაკრილატი
47.		ეთილბენზოლი
48.		ეთილციკლოპექსანი
49.		ეთილენის ქლორჰიდრინი (2-ქლორეთანოლი)
50.		ეთილენადიამინი
51.		ეთილენგლიკოლის მონოეთილის ეთერი (მეთილცელოზოლი მეტოქსიეთანოლი)
52.		2-ეთილპექსილის სპირიტ
53.		ფორმალდეჰიდი (37-50% ხსნარი)
54.		ჭიანჭველმჟავა
55.		ფურპურილისმჟავა
56.		მარილმჟავა (ქლორწყალბადმჟავა)
57.		იზობუთილაკრილატი
58.		იზობუთილის სპირიტ
59.		იზობუთილმეტაკრილატი
60.		იზოერბოვანი ალდეჰიდი
61.		იზოპენტანი
62.		იზოფორონი
63.		იზოპროპილამინი
64.		იზოპროპილციკლოპექსანი
65.		იზოპრენი
66.		რმემჟავა
67.		მეთილაცეტატი
68.		მეთილაკრილატი
69.		მეთილამილის სპირიტ
70.		მეთილმეტაკრილატი
71.		მონოეთანოლამინი
72.		მონოიზოპროპანოლამინი
73.		მონომეთილეთანოლამინი
74.		მონონიტრობენზოლი
75.		მონოიზოპროპილამინი
76.		აზოტის მჟავა (90%)
77.		2-ნიტროპროპანი
78.		ორთონიტროტოლუოლი
79.		წყალბადის ზეჟანგი (60%-ზე მეტი)
80.		ნონილფენოლი
81.		n-ოქტანოლი
82.		ოლეუმი
83.		მჟაუნმჟავა (10-5%)
84.		n-პენტანი
85.		ფოსფორმჟავა

86.		ფტალის ანჰიდრიდი (გამლღვალი)
87.		პროპიონის ანჰიდრიდი
88.		II-პროპილის სპირიტი
89.		II-პროპილამინი
90.		ოთხქლორიანი სილიციუმი
91.		ნატრიუმის ბიოქრომატი
92.		ნატრიუმის ჰიდროქსიდი (მწვავე ნატრი)
93.		სტიროლი (მონომერი)
94.		გოგირდმჟვა
95.		მყარი ცხიმები
96.		ტეტრაჰიდროფურანი
97.		ტეტრამეთილბენზოლი
98.		ოთხქლორიანი ტიტანი
99.		ტოლუოლი
100.		ტრიქლორეთანი
101.		ტრიეთანოლამინი
102.		ტრიეთილამინი
103.		ვინილაცეტატი
104.		ქსილოლი (იზომერების ნარევი)
105.		ტეტრაჰიდრონაფთალინი
106.		დიეთილენტრიამინი
107.		დიმეთილფორამიდი (ფორმიდმეთილამიდი)
108.		ეთილენის ციანჰიდრიდი
109.		პროპიონის ალდეჰიდი
110.		პროპიონის მჟავა
111.		გოგირდი (კოშტა)

შენიშვნა დანართ 13-ზე:

ის ნივთიერებები, რომლებიც არ არის შესული ამ ცხრილში და რომელთა ტოქსიკურობაც არ არის განსაზღვრული ზიანის გასაანგარიშებლად, მიეკუთვნებიან A კატეგორიას.

ზღვის დაბინძურებით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის სიდიდის შემცირება მის სალიკვიდაციოდ დამბინძურებლის მიერ ჩატარებული ღონისძიებების გათვალისწინებით ამ სამუშაოებზე დახარჯული დროიდან გამომდინარე

დაბინძურების სალიკვიდაციო დრო, t (სთ.)	ზიანის შესამცირებელი კოეფიციენტი, Kშ
6-მდე ჩათვლით	0,800
6-ზე მეტი 12-ის ჩათვლით	0,650
12-ზე მეტი 18-ის ჩათვლით	0,500
18-ზე მეტი 24-ის ჩათვლით	0,463
24-ზე მეტი 30-ის ჩათვლით	0,434
30-ზე მეტი 36-ის ჩათვლით	0,412
36-ზე მეტი 48-ის ჩათვლით	0,388
48-ზე მეტი 60-ის ჩათვლით	0,364
60-ზე მეტი 72-ის ჩათვლით	0,346
72-ზე მეტი 84-ის ჩათვლით	0,331
84-ზე მეტი 96-ის ჩათვლით	0,320
96-ზე მეტი 108-ის ჩათვლით	0,310
108-ზე მეტი 120-ის ჩათვლით	0,301
120-ზე მეტი 132-ის ჩათვლით	0,293
132-ზე მეტი 144-ის ჩათვლით	0,287
144-ზე მეტი 156-ის ჩათვლით	0,280
156-ზე მეტი 168-ის ჩათვლით	0,275

ნავთობის მასის რაოდენობა წყლის ზედაპირის 1 მ²-ზე, რომელიც დგინდება ნავთობის აფსკის ვიზუალური შეფასებით (გასაშუალოებული მონაცემები)

ნავთობის აფსკის გარე ნიშნები	ნავთობის მასა (გ) ზედაპირის 1 მ ² -ზე
1. სუფთა წყლის ზედაპირი (ფერადობის ნიშნების არარსებობა სხვადასხვა განათებულობის პირობების დროს)	0
2. ლაქების და აფსკის არარსებობა, ცალკეული ცისარტყელისებრი ზოლები ყველაზე ხელსაყრელი განათებულობის და წყლის ზედაპირის წყნარ მდგომარეობაში ყოფნის დროს	2.5
3. ცალკეული ლაქები და ნაცრისფერი აფსკები ვერცხლისფერი ნაფიფქით წყლის ზედაპირზე წყლის ზედაპირის წყნარ მდგომარეობაში ყოფნის დროს, ფერადობის პირველი ნიშნების გამოჩენა	4.5
4. ლაქები და აფსკები კაშკაშა ფერადი ზოლებით სუსტი ღელვის დროს	30.0
5. ნავთობი აფსკისა და ლაქების სახით, რომელიც ფარავს წყლის ზედაპირის მნიშვნელოვან ნაწილს, არ იშლება ღელვის დროს, ფერადობა კი გადადის მკრთალ მღვრიე-ყავისფერში	100

6. წყლის ზედაპირი მოცულობა ნავთობის მთლიანი ფენით, რომელიც კარგად ჩანს ღელვის დროს, ფერადობა მუქი, მუქი ყავისფერი	150
---	-----

დანართი 16

ნავთობის მასა სანაპირო ზოლში ნავთობის აფსკის სხვადასხვა გარეგნული იერსახეობის მიხედვით

№	დაბინძურების ხარისხი	დაბინძურებული სანაპირო ზოლის გარეგნული იერსახეობა	ნავთობის მასა (კგ) სანაპირო ზოლის 1 მეტრზე
1.	მსუბუქი	ქვიშიან ნაპირზე შეიმჩნევა ნავთობი, ვიწრო (5-10 სმ სიგანის) კონცენტრიული ნახევარწრეების სახით, ღია ყავისფერი. ქვიან ნაპირზე მოჩანს ნავთობის ნალექები	0,2
2.	ზომიერი	ქვიშიანი ნაპირი დაფარული არის ნავთობის აფსკით, ლაქების სახით, რომელიც მოფენილი არის ნაფლეთი ზოლების სახით. ნავთობის აფსკი და ლაქები მკრთალი, მღვრიე-ყავისფერია. ქვები და ღორღი დაფარული არის ყავისფერი, მუქიყავისფერი ნავთობის აფსკით	20
3.	მძიმე	ქვიშიანი ნაპირის მონაკვეთი დაფარული არის მასიური ნავთობის ფენით, რომელიც ტალღებთან შეხებისას არ იშლება. დაბინძურებული ნაპირი მუქი, მუქიყავისფერია, ღორღიანი ნაპირი დაფარული არის ნავთობის ფენით.	50

დანართი 17

ზღვაში ბალასტური წყლების უნებართვო ჩაღვრის შემთხვევაში წყლის მავნე და პათოგენური ორგანიზმების (ბაქტერიები, ჩხირები და ა.შ.) შემოტანით გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამომანგარიშების ცხრილი

პზალ.პათ. (ტონა)	აზალ.პათ. (ათასი ლარი)	პზალ.პათ. (ტონა)	აზალ.პათ. (ათასი ლარი)
0,10	3,22	5,00	23,44
0,20	4,56	6,00	25,74
0,30	5,62	7,50	28,78
0,35	6,06	9,00	31,60
0,40	6,48	10,00	33,36
0,50	7,26	15,00	43,02
0,60	7,98	20,00	48,64
0,75	8,92	25,00	55,06
0,90	9,84	30,00	60,88
1,00	10,32	35,00	66,30
1,60	13,14	40,00	71,38
2,00	14,70	50,00	80,70

2,50	16,50	60,00	81,00
3,50	19,56	70,00	84,00
4,00	20,92	80,00	87,00

შენიშვნა დანართ 17-ზე:

აბალ.პათ.-ს შუალედური მნიშვნელობის (რომელიც არ არის ნაჩვენები ცხრილში) განსაზღვრისთვის გამოიყენება ინტერპოლაცია უახლოეს მნიშვნელობებს შორის.

იმ შემთხვევაში, როდესაც **Pბალ. < 0,10** ტონაზე, ზიანის სიდიდეები გამოიანგარიშება შემდეგი ფორმულის გამოყენებით:

აბალ.პათ. = 32,2 ათასი ლარი/ტ ფ Pბალ. (ტ)

იმ შემთხვევაში, როდესაც **Pბალ. > 80,0** ტონაზე, ზიანის სიდიდეები გამოიანგარიშება შემდეგი ფორმულით:

აბალ.პათ. = 1088 ათასი ლარი/ტ ფ Pბალ. (ტ).

დანართი 18 (08.10.2024 N340 იმ შემთხვევაში, თუ მისი მოქმედება არ ამძიძებს პირის პასუხისმგებლობას, გავრცელდეს, მათ შორის, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის იმ შემთხვევებზე, როდესაც ზიანის მიყენებისთვის პასუხისმგებელ პირს ამ დადგენილების ამოქმედებამდე დაკისრებული არ აქვს ამ ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება (არ არსებობს კანონიერ ძალაში შესული შესაბამისი გადაწყვეტილება)

ფესვის ყელის, ძირკვის გადანაჭერისა და ტაქსაციური დიამეტრების ურთიერთდამოკიდებულების (გადასაყვანი) ცხრილი, ნაძვისა და სხვა წიწვოვანი სახეობებისათვის

სახეობა	ფესვის ყელის დიამეტრის დიაპაზონი (სმ)	ძირკვის დიამეტრის დიაპაზონი (სმ)	ტაქსაციური დიამეტრი (სმ)
ნაძვი და სხვა წიწვოვანი სახეობები	11-12	9-9	8
	13-15	10-11	10
	16-18	12-14	12
	19-20	15-16	14
	21-23	17-18	16
	24-26	19-21	18
	27-28	22-23	20
	29-31	24-25	22
	32-34	26-28	24
	35-36	29-30	26
	37-39	31-32	28
	40-42	33-34	30
	43-44	35-37	32
	45-47	38-39	34

48-50	40-41	36
51-53	42-44	38
54-55	45-46	40
56-58	47-48	42
59-61	49-51	44
62-64	52-53	46
65-66	54-55	48
67-69	56-57	50
70-72	58-60	52
73-75	61-62	54
76-77	63-64	56
78-80	65-67	58
81-83	68-68	60
84-86	69-69	62
87-88	70-71	64
89-91	72-73	66
92-94	74-76	68
95-97	77-78	70
98-99	79-80	72
100-102	81-82	74
103-105	83-84	76
106-108	85-87	78
109-111	88-89	80
112-113	90-91	82
114-116	92-93	84
117-119	94-96	86
120-122	97-98	88
123-125	99-100	90
126-127	101-102	92
128-130	103-104	94
131-133	105-107	96
134-136	108-109	98
137-138	110-111	100
139-141	112-113	102
142-144	114-116	104
145-147	117-118	106
148-150	119-120	108
151-152	121-122	110
153-155	123-124	112

156-158	125-127	114
159-161	128-129	116
162-164	130-131	118
165-166	132-133	120
167-169	134-136	122
170-172	137-138	124
173-175	139-140	126
176-178	141-142	128
179-180	143-144	130
181-183	145-147	132
184-186	148-149	134
187-189	150-151	136
190-192	152-153	138
193-195	154-156	140
196-197	157-158	142
198-200	159-160	144
201-203	161-162	146
204-206	163-164	148
207-209	165-167	150
210-211	168-169	152
212-214	170-171	154
215-217	172-173	156
218-220	174-176	158
221-223	177-178	160
224-226	179-180	162
227-228	181-182	164
229-231	183-184	166
232-234	185-187	168
235-237	188-189	170
238-240	190-191	172
241-243	192-193	174
244-245	194-196	176
246-248	197-198	178
249-251	199-200	180
252-254	201-202	182
255-257	203-204	184
258-260	205-207	186
261-262	208-209	188
263-265	210-211	190

266-268	212-213	192
269-271	214-216	194
272-274	217-218	196
275-277	219-220	198
278-279	221-222	200

შენიშვნა:

1. იმ შემთხვევაში, თუ ძირკვის დიამეტრი ან ფესვის ყელის დიამეტრი აღემატება ცხრილში მოცემულ დიამეტრებს, გამოყენებული უნდა იქნეს ქვემოთ მოცემული ფორმულები:

ნაძვი – $D_t = 0.91 \times D_{\text{ძირკვი}}$;

ნაძვი – $D_t = 0.7171 \times D_{\text{ფ}} + 0.3205$.

2. ცხრილში მოცემულია ძირკვის დიამეტრის ზედა ზღვარი, მაგალითად, ნაძვის შემთხვევაში, ძირკვის დიამეტრი თუ იქნება 12 სმ-იდან 14 სმ-ის ჩათვლით, მაშინ ტაქსაციური დიამეტრი იქნება 8 სმ, 15 სმ-დან 17 სმ-ის ჩათვლით ტაქსაციური დიამეტრი იქნება 10 სმ და ა. შ.

დანართი 19 (08.10.2024 N340 იმ შემთხვევაში, თუ მისი მოქმედება არ ამძიმებს პირის პასუხისმგებლობას, გავრცელდეს, მათ შორის, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის იმ შემთხვევებზე, როდესაც ზიანის მიყენებისთვის პასუხისმგებელ პირს ამ დადგენილების ამოქმედებამდე დაკისრებული არ აქვს ამ ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება (არ არსებობს კანონიერ ძალაში შესული შესაბამისი გადაწყვეტილება)

ფესვის ყელის, ძირკვის გადანაჭერისა და ტაქსაციური დიამეტრების ურთიერთდამოკიდებულების (გადასაყვანი) ცხრილი, სოჭის სახეობისათვის

სახეობა	ფესვის ყელის დიამეტრის დიაპაზონი (სმ)	ძირკვის დიამეტრის დიაპაზონი (სმ)	ტაქსაციური დიამეტრი (სმ)
სოჭი	10-11	9-9	8
	12-13	10-11	10
	14-16	12-13	12
	17-18	14-16	14
	19-20	17-18	16
	21-23	19-20	18
	24-25	21-22	20
	26-28	23-25	22
	29-30	26-27	24
	31-32	28-29	26
	33-35	30-31	28
	36-37	32-34	30

38-40	35-36	32
41-42	37-38	34
43-45	39-40	36
46-47	41-43	38
48-50	44-45	40
51-52	46-47	42
53-54	48-49	44
55-57	50-52	46
58-59	53-54	48
60-62	55-56	50
63-64	57-58	52
65-67	59-61	54
68-69	62-63	56
70-72	64-65	58
73-74	66-66	60
75-77	67-67	62
78-79	68-70	64
80-81	71-72	66
82-84	73-74	68
85-86	75-76	70
87-89	77-78	72
90-91	79-80	74
92-94	81-83	76
95-96	84-85	78
97-99	86-87	80
100-101	88-89	82
102-104	90-91	84
105-106	92-93	86
107-109	94-96	88
110-111	97-98	90
112-114	99-100	92
115-116	101-102	94
117-119	103-104	96
120-121	105-107	98
122-124	108-109	100
125-126	110-111	102
127-129	112-113	104
130-131	114-115	106
132-134	116-117	108

135-136	118-120	110
137-139	121-122	112
140-141	123-124	114
142-144	125-126	116
145-146	127-128	118
147-149	129-130	120
150-151	131-133	122
152-154	134-135	124
155-156	136-137	126
157-159	138-139	128
160-161	140-141	130
162-164	142-143	132
165-166	144-146	134
167-169	147-148	136
170-171	149-150	138
172-174	151-152	140
175-177	153-154	142
178-179	155-157	144
180-182	158-159	146
183-184	160-161	148
185-187	162-163	150
188-189	164-165	152
190-192	166-167	154
193-194	168-170	156
195-197	171-172	158
198-199	173-174	160
200-202	175-176	162
203-204	177-178	164
205-207	179-180	166
208-209	181-183	168
210-212	184-185	170
213-214	186-187	172
215-217	188-189	174
218-220	190-191	176
221-222	192-193	178
223-225	194-196	180
226-227	197-198	182
228-230	199-200	184
231-232	201-202	186

233-235	203-204	188
236-237	205-207	190
238-240	208-209	192
241-242	210-211	194
243-245	212-213	196
246-247	214-215	198
248-249	216-217	200

შენიშვნა:

1. იმ შემთხვევაში, თუ ძირკვის დიამეტრი ან ფესვის ყელის დიამეტრი აღემატება ცხრილში მოცემულ დიამეტრებს, გამოყენებული უნდა იქნეს ქვემოთ მოცემული ფორმულები:

$$\text{სოჭი} - D_t = 0,93 \times D_{\text{ძირკვი}};$$

$$D_t = 0.8015 \times D_{\text{ფ}} + 0.3946.$$

2. ცხრილში მოცემულია ძირკვის დიამეტრის ზედა ზღვარი, მაგალითად, სოჭის შემთხვევაში, ძირკვის დიამეტრი თუ იქნება 11 სმ-დან 12 სმ-ის ჩათვლით, მაშინ ტაქსაციური დიამეტრი იქნება 8 სმ. 13 სმ-დან 15 სმ-ის ჩათვლით ტაქსაციური დიამეტრი იქნება 10 სმ და ა. შ.

დანართი 20 (08.10.2024 N340 იმ შემთხვევაში, თუ მისი მოქმედება არ ამძიმებს პირის პასუხისმგებლობას, გავრცელდეს, მათ შორის, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის იმ შემთხვევებზე, როდესაც ზიანის მიყენებისთვის პასუხისმგებელ პირს ამ დადგენილების ამოქმედებამდე დაკისრებული არ აქვს ამ ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება (არ არსებობს კანონიერ ძალაში შესული შესაბამისი გადაწყვეტილება)

ფესვის ყელის, ძირკვის გადანაჭერისა და ტაქსაციური დიამეტრების ურთიერთდამოკიდებულების (გადასაყვანი) ცხრილი ფიჭვის სახეობისათვის

სახეობა	ფესვის ყელის დიამეტრის დიაპაზონი (სმ)	ძირკვის დიამეტრის დიაპაზონი (სმ)	ტაქსაციური დიამეტრი (სმ)
ფიჭვი	10-12	10-10	8
	13-15	11-12	10
	16-18	13-14	12
	19-20	15-17	14
	21-23	18-19	16
	24-26	20-21	18
	27-28	22-24	20
	29-31	25-26	22
	32-34	27-29	24
	35-37	30-31	26

38-39	32-33	28
40-42	34-36	30
43-45	37-38	32
46-48	39-40	34
49-50	41-43	36
51-53	44-45	38
54-56	46-48	40
57-59	49-50	42
60-62	51-52	44
63-64	53-55	46
65-67	56-57	48
68-70	58-60	50
71-73	61-62	52
74-76	63-64	54
77-78	65-67	56
79-81	68-69	58
82-84	70-70	60
85-86	71-71	62
87-90	72-74	64
91-93	75-76	66
94-95	77-78	68
96-98	79-80	70
99-101	81-83	72
102-104	84-85	74
105-107	86-87	76
108-110	88-90	78
111-112	91-92	80
113-115	93-94	82
116-118	95-97	84
119-121	98-99	86
122-124	100-101	88
125-127	102-103	90
128-130	104-106	92
131-132	107-108	94
133-135	109-110	96
136-138	111-113	98
139-141	114-115	100
142-144	116-117	102
145-147	118-120	104

148-150	121-122	106
151-152	123-124	108
153-155	125-126	110
156-158	127-129	112
159-161	130-131	114
162-164	132-133	116
165-167	134-136	118
168-169	137-138	120
170-172	139-140	122
173-175	141-143	124
176-177	144-145	126
178-180	146-147	128
181-183	148-149	130
184-186	150-152	132
187-189	153-154	134
190-192	155-156	136
193-194	157-159	138
195-197	160-161	140
198-200	162-163	142
201-203	164-166	144
204-206	167-168	146
207-208	169-170	148
209-211	171-172	150
212-214	173-175	152
215-217	176-177	154
218-220	178-179	156
221-223	180-182	158
224-225	183-184	160
226-228	185-186	162
229-231	187-189	164
232-234	190-191	166
235-237	192-193	168
238-239	194-195	170
240-242	196-198	172
243-245	199-200	174
246-248	201-202	176
249-251	203-205	178
252-254	206-207	180
255-256	208-209	182

257-259	210-211	184
260-262	212-214	186
263-265	215-216	188
266-268	217-218	190
269-270	219-221	192
271-273	222-223	194
274-276	224-225	196
277-279	226-228	198
280-282	229-230	200

შენიშვნა:

1. იმ შემთხვევაში, თუ ძირკვის დიამეტრი ან ფესვის ყელის დიამეტრი აღემატება ცხრილში მოცემულ დიამეტრებს, გამოყენებული უნდა იქნეს ქვემოთ მოცემული ფორმულები:

$$\text{ფიჭვი} - D_t = 0.88 \times D_{\text{ძირკვი}};$$

$$\text{ფიჭვი} - D_t = 0.7097 \times D_{\text{ფ}} + 0.066.$$

2. ცხრილში მოცემულია ძირკვის დიამეტრის ზედა ზღვარი, მაგალითად, ფიჭვის შემთხვევაში, ძირკვის დიამეტრი თუ იქნება 12 სმ-დან 14 სმ-ის ჩათვლით, მაშინ ტაქსაციური დიამეტრი იქნება 8 სმ. 15 სმ-დან 17 სმ-ის ჩათვლით ტაქსაციური დიამეტრი იქნება 10 სმ და ა. შ.

დანართი 21 (08.10.2024 N340 იმ შემთხვევაში, თუ მისი მოქმედება არ ამბობს პირის პასუხისმგებლობას, გავრცელდეს, მათ შორის, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის იმ შემთხვევებზე, როდესაც ზიანის მიყენებისთვის პასუხისმგებელ პირს ამ დადგენილების ამოქმედებამდე დაკისრებული არ აქვს ამ ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება (არ არსებობს კანონიერ ძალაში შესული შესაბამისი გადაწყვეტილება)

ფესვის ყელის, ძირკვის გადანაჭერისა და ტაქსაციური დიამეტრების ურთიერთდამოკიდებულების (გადასაყვანი) ცხრილი მუხის (ყველა სახეობა), წაბლის, თელის (ყველა სახეობა), ძელქვის, იფნის, კაკლის, ლაფანის, პანტის (ყველა სახეობა) და თუთის სახეობებისათვის

სახეობა	ფესვის ყელის დიამეტრის დიაპაზონი (სმ)	ძირკვის დიამეტრის დიაპაზონი (სმ)	ტაქსაციური დიამეტრი (სმ)
მუხა	12-14	10-10	8
	15-17	11-13	10
	18-20	14-15	12
	21-22	16-18	14
	23-25	19-20	16
	26-27	21-23	18
	28-30	24-25	20

31-32	26-28	22
33-35	29-30	24
36-37	31-33	26
38-40	34-35	28
41-42	36-38	30
43-45	39-40	32
46-47	41-43	34
48-49	44-45	36
50-52	46-48	38
53-54	49-50	40
55-57	51-53	42
58-59	54-55	44
60-61	56-58	46
62-64	59-60	48
65-66	61-63	50
67-69	64-65	52
70-71	66-68	54
72-74	69-70	56
75-76	71-71	58
77-79	72-72	60
80-81	73-75	62
82-84	76-77	64
85-86	78-80	66
87-89	81-82	68
90-91	83-84	70
92-93	85-87	72
94-96	88-89	74
97-98	90-92	76
99-101	93-94	78
102-103	95-96	80
104-106	97-99	82
107-108	100-101	84
109-111	102-104	86
112-113	105-106	88
114-116	107-108	90
117-118	109-111	92
119-120	112-113	94
121-123	114-116	96
124-125	117-118	98

126-128	119-120	100
129-130	121-123	102
131-133	124-125	104
134-135	126-128	106
136-138	129-130	108
139-140	131-133	110
141-143	134-135	112
144-145	136-137	114
146-147	138-140	116
148-150	141-142	118
151-152	143-145	120
153-155	146-147	122
156-157	148-149	124
158-160	150-152	126
161-162	153-154	128
163-165	155-157	130
166-167	158-159	132
168-170	160-161	134
171-172	162-164	136
173-174	165-166	138
175-177	167-169	140
178-179	170-171	142
180-182	172-173	144
183-184	174-176	146
185-187	177-178	148
188-189	179-181	150
190-192	182-183	152
193-194	184-186	154
195-197	187-188	156
198-199	189-190	158
200-201	191-193	160
202-204	194-195	162
205-206	196-198	164
207-209	199-200	166
210-211	201-202	168
212-214	203-205	170
215-216	206-207	172
217-219	208-210	174
220-221	211-212	176

222-224	213-214	178
225-226	215-217	180
227-228	218-219	182
229-231	220-222	184
232-233	223-224	186
234-236	225-227	188
237-238	228-229	190
239-241	230-231	192
242-243	232-234	194
244-246	235-236	196
247-248	237-239	198
249-251	240-241	200

შენიშვნა:

1. იმ შემთხვევაში, თუ ძირკვის დიამეტრი ან ფესვის ყელის დიამეტრი აღემატება ცხრილში მოცემულ დიამეტრებს, გამოყენებული უნდა იქნეს ქვემოთ მოცემული ფორმულები:

მუხა – $D_t = 0.84 \times D_{\text{ძირკვი}}$;

მუხა – $D_t = 0.8147 \times D_g - 4.1349$.

2. ცხრილში მოცემულია ძირკვის დიამეტრის ზედა ზღვარი, მაგალითად, მუხის შემთხვევაში, ძირკვის დიამეტრი თუ იქნება 14 სმ-დან 16 სმ-ის ჩათვლით, მაშინ ტაქსაციური დიამეტრი იქნება 8 სმ. 17 სმ-დან 19 სმ-ის ჩათვლით ტაქსაციური დიამეტრი იქნება 10 სმ და ა. შ.

დანართი 22 (08.10.2024 N340 იმ შემთხვევაში, თუ მისი მოქმედება არ ამბობს პირის პასუხისმგებლობას, გავრცელდეს, მათ შორის, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის იმ შემთხვევებზე, როდესაც ზიანის მიყენებისთვის პასუხისმგებელ პირს ამ დადგენილების ამოქმედებამდე დაკისრებული არ აქვს ამ ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება (არ არსებობს კანონიერ ძალაში შესული შესაბამისი გადაწყვეტილება)

ფესვის ყელის, ძირკვის გადანაჭერისა და ტაქსაციური დიამეტრების ურთიერთდამოკიდებულების (გადასაყვანი) ცხრილი წიფლის, ჭადრის, ევკალიპტის (ყველა სახეობა), ვერხვისა (ყველა სახეობა) და ცაცხვის სახეობებისათვის

სახეობა	ფესვის ყელის დიამეტრის დიაპაზონი (სმ)	ძირკვის დიამეტრის დიაპაზონი (სმ)	ტაქსაციური დიამეტრი (სმ)
წიფლი, ჭადარი, ევკალიპტი (ყველა სახეობა), ვერხვი (ყველა სახეობა) და ცაცხვი	9-13	9-9	8
	14-16	10-12	10
	17-19	13-14	12

20-21	15-16	14
22-24	17-19	16
25-27	20-21	18
28-30	22-23	20
31-32	24-26	22
33-35	27-28	24
36-38	29-30	26
39-41	31-33	28
42-44	34-35	30
45-46	36-37	32
47-49	38-40	34
50-52	41-42	36
53-55	43-44	38
56-58	45-47	40
59-61	48-49	42
62-63	50-51	44
64-66	52-53	46
67-69	54-56	48
70-72	57-58	50
73-75	59-60	52
76-77	61-63	54
78-80	64-65	56
81-83	66-67	58
84-86	68-68	60
87-89	69-70	62
90-92	71-72	64
93-94	73-74	66
95-97	75-76	68
98-100	77-79	70
101-103	80-81	72
104-106	82-83	74
107-109	84-85	76
110-111	86-88	78
112-114	89-90	80
115-117	91-92	82
118-120	93-94	84
121-123	95-97	86
124-126	98-99	88
127-128	100-101	90

129-131	102-103	92
132-134	104-106	94
135-137	107-108	96
138-140	109-110	98
141-143	111-112	100
144-146	113-115	102
147-148	116-117	104
149-151	118-119	106
152-154	120-121	108
155-157	122-124	110
158-160	125-126	112
161-163	127-128	114
164-165	129-130	116
166-168	131-133	118
169-171	134-135	120
172-174	136-137	122
175-177	138-139	124
178-180	140-142	126
181-183	143-144	128
184-185	145-146	130
186-188	147-148	132
189-191	149-151	134
192-194	152-153	136
195-197	154-155	138
198-200	156-157	140
201-203	158-160	142
204-206	161-162	144
207-208	163-164	146
209-211	165-166	148
212-214	167-169	150
215-217	170-171	152
218-220	172-173	154
221-223	174-175	156
224-225	176-178	158
226-228	179-180	160
229-231	181-182	162
232-234	183-184	164
235-237	185-187	166
238-240	188-189	168

241-243	190-191	170
244-246	192-193	172
247-248	194-196	174
249-251	197-198	176
252-254	199-200	178
255-257	201-202	180
258-260	203-204	182
261-263	205-207	184
264-266	208-209	186
267-268	210-211	188
269-271	212-213	190
272-274	214-216	192
275-277	217-218	194
278-280	219-220	196
281-283	221-222	198
284-285	223-225	200

შენიშვნა:

1. იმ შემთხვევაში, თუ ძირკვის დიამეტრი ან ფესვის ყელის დიამეტრი აღემატება ცხრილში მოცემულ დიამეტრებს, გამოყენებული უნდა იქნეს ქვემოთ მოცემული ფორმულები:

წიფელი $D_t = 0.89 \times D_{\text{ძირკვი}}$;

წიფელი $D_t = 0.7034 \times D_{\text{ფ}} - 0.5706$.

2. ცხრილში მოცემულია ძირკვის დიამეტრის ზედა ზღვარი, მაგალითად, წიფლის შემთხვევაში, ძირკვის დიამეტრი თუ იქნება 13 სმ-დან 15 სმ-ის ჩათვლით, მაშინ ტაქსაციური დიამეტრი იქნება 8 სმ. 16 სმ-დან 18 სმ-ის ჩათვლით ტაქსაციური დიამეტრი იქნება 10 სმ და ა. შ.

დანართი 23 (08.10.2024 N340 იმ შემთხვევაში, თუ მისი მოქმედება არ ამძიმებს პირის პასუხისმგებლობას, გავრცელდეს, მათ შორის, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის იმ შემთხვევებზე, როდესაც ზიანის მიყენებისთვის პასუხისმგებელ პირს ამ დადგენილების ამოქმედებამდე დაკისრებული არ აქვს ამ ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება (არ არსებობს კანონიერ ძალაში შესული შესაბამისი გადაწყვეტილება)

ფესვის ყელის, ძირკვის გადანაჭერისა და ტაქსაციური დიამეტრების ურთიერთდამოკიდებულების (გადასაყვანი) ცხრილი რცხილის, ნეკერწხლის (ყველა სახეობა) აკაკის, თხმელის (მურყანი), ჯაგრცხილისა და სხვა ფოთლოვანი სახეობებისათვის

სახეობა	ფესვის ყელის დიამეტრის დიაპაზონი (სმ)	ძირკვის დიამეტრის დიაპაზონი (სმ)	ტაქსაციური დიამეტრი (სმ)
---------	---------------------------------------	----------------------------------	--------------------------

რცხილა, ნეკერწხალი (ყველა სახეობა) აკაკი, თხმელა (მურყანი), ჯაგრცხილა და სხვა ფოთლოვანი სახეობები	10-13	10-10	8
	14-15	11-13	10
	16-18	14-15	12
	19-21	16-18	14
	22-23	19-20	16
	24-26	21-23	18
	27-29	24-25	20
	30-32	26-28	22
	33-35	29-30	24
	36-37	31-33	26
	38-40	34-35	28
	41-43	36-38	30
	44-46	39-41	32
	47-48	42-43	34
	49-51	44-46	36
	52-54	47-48	38
	55-57	49-51	40
	58-60	52-53	42
	61-63	54-56	44
	64-65	57-58	46
	66-68	59-61	48
	69-71	62-63	50
	72-74	64-66	52
	75-77	67-68	54
	78-80	69-71	56
	81-82	72-73	58
	83-85	74-74	60
	86-88	75-76	62
	89-91	77-78	64
	92-94	79-80	66
	95-97	81-83	68
	98-100	84-85	70
	101-102	86-88	72
	103-105	89-90	74
	106-108	91-93	76
	109-111	94-95	78
	112-114	96-98	80
	115-117	99-100	82

118-120	101-102	84
121-123	103-105	86
124-125	106-107	88
126-128	108-110	90
129-131	111-112	92
132-134	113-115	94
135-137	116-117	96
138-140	118-120	98
141-143	121-122	100
144-146	123-124	102
147-149	125-127	104
150-151	128-129	106
152-154	130-132	108
155-157	133-134	110
158-160	135-137	112
161-163	138-139	114
164-166	140-141	116
167-169	142-144	118
170-172	145-146	120
173-175	147-149	122
176-178	150-151	124
179-181	152-154	126
182-183	155-156	128
184-186	157-159	130
187-189	160-161	132
190-192	162-163	134
193-195	164-166	136
196-198	167-168	138
199-201	169-171	140
202-204	172-173	142
205-207	174-176	144
208-210	177-178	146
211-213	179-180	148
214-216	181-183	150
217-219	184-185	152
220-221	186-188	154
222-224	189-190	156
225-227	191-193	158
228-229	194-195	160

230-232	196-198	162
233-235	199-200	164
236-238	201-202	166
239-241	203-205	168
242-244	206-207	170
245-247	208-210	172
248-249	211-212	174
250-252	213-215	176
253-255	216-217	178
256-258	218-220	180
259-261	221-222	182
262-264	223-224	184
265-267	225-227	186
268-269	228-229	188
270-272	230-232	190
273-275	233-234	192
276-278	235-237	194
279-281	238-239	196
282-284	240-241	198
285-287	242-244	200

შენიშვნა:

1. იმ შემთხვევაში, თუ ძირკვის დიამეტრი ან ფესვის ყელის დიამეტრი აღემატება ცხრილში მოცემულ დიამეტრებს, გამოყენებულ უნდა იქნეს ქვემოთ მოცემული ფორმულები:

რცხილა – $D_t = 0.83 \times D_{\text{ძირკვი}}$;

რცხილა – $D_t = 0.6967 \times D_g + 0.2453$.

2. ცხრილში მოცემულია ძირკვის დიამეტრის ზედა ზღვარი, მაგალითად, რცხილის შემთხვევაში, ძირკვის დიამეტრი თუ იქნება 13 სმ-იდან 14 სმ-ის ჩათვლით, მაშინ ტაქსაციური დიამეტრი იქნება 8 სმ. 15 სმ-იდან 17 სმ-ის ჩათვლით ტაქსაციური დიამეტრი იქნება 10 სმ და ა. შ.